

JUTRO

Uredništvo:
Ljubljana, Kranjska ulica 5. Telefon 187.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon št. 440.
Celje: Kocencova ul. 2. Telefon 187. 190.
Rokopisni listi se vračajo. - Odbitki po tarifi.

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon št. 440.
Celje: Kocencova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Rokopisni listi se vračajo. - Odbitki po tarifi.
N. št. 11.942; Prava št. 78.108; Wies Nr. 105.241

Ljubljana, 10. oktobra. Pri zgodovinskih dogodkih v Jugoslaviji naši javnosti ni bilo zadnje dni mogoče posvetiti dovolj pažnje dogodkom, ki so se odigrali od sobote na ponedeljek v avstrijskem bankarstvu. Ena najmočnejših dunajskih bank, Bodenkreditanstalt, je skoro povsem propadla in le odločnosti ter iniciativnosti novega avstrijskega kancelarja dr. Schöberla je zahvaliti, da ni prišlo do popolnega poloma, ki bi pomenil katastrofo najhujše vrste za vse avstrijsko gospodarstvo, a imel tudi nedogledne posledice za gospodarstvo v mnogih drugih državah. Dogodki so se v teh dneh vrstili z neverjetno brzino. Še v soboto ni nihče dvomil o solidnosti dunajske Bodenkreditanstalt in je bil na borzi za delnice zabeležen tečaj, ki je odgovarjal dvesto odstotkom nominalne vrednosti. Danes pa je širši upravni svet dunajske Kreditanstalt že odobril prevzem banke Bodenkreditanstalt, in sicer pod takimi pogoji, da so delničarji Bodenkreditanstalt izgubili sedem osmin svojega premoženja, ki je po sobotnem borznem tečaju znašalo še okrog 800 milijonov Din. Za štiri delnice Bodenkreditanstalt, ki so bile v soboto na borzi vredne še 376 šilingov, bo namreč Kreditanstalt dala le eno lastno delnico v vrednosti 52 šilingov. Kljub temu pa Kreditanstalt ni napravila nikake sijaše kupčije, kajti razliko, ki nastane pri tej transakciji, bo morala porabiti za kritje velikih dubioznih terjatev Bodenkreditanstalt.

Polom dunajske Bodenkreditanstalt je v seriji dunajskih bančnih polomov, ki so se po inflacijski dobi vrstili leto za letom, gotovo najtežji udarec za avstrijsko bankarstvo. Ta polom pa ni samo posledica neuspelih transakcij. Kal nesreče je iskati v propasti Avstro-ogrske monarhije, ki je svoje denarstvo koncentrirala na Dunaju, ta pa danes v državi s 7 milijoni prebivalcev ne more več vzdrževati cele serije denarnih zavodov v tako velikem formatu, kakor je bila Bodenkreditanstalt. Dunajske banke so pred vojno črpale obilna denarna sredstva v veliki državi, predvsem pa v bogati Češki in Moravski, ki sta si po vojni zgradili svoje lastno močno bankarstvo. Posledice te očitne delokroga in območja dunajskih bank so se pojavile že takoj po izvršeni stabilizaciji avstrijske valute, ko je bilo konec dozdevnih velikih dobičkov. Tekom let je propadlo veliko število manjših bank na Dunaju in v provinci. Od vseh bank je pred leti Castiglionijska Depositenbank našla svoj konec v konkurzu. Boselova Unionbank je kot druga velebanka prenehala obstojati s tem, da jo je skupno z Verkehrsbanko prevzela pravkar propadla Bodenkreditanstalt. Kot tretja dunajska velebanka je lani izgubila svojo samostojnost Anglobank, ki jo je prevzela Kreditanstalt. Toda vse te številne žrtve se niso zadostovale in tako je morala po 66 letih uspešnega delovanja nesrečno končati tudi močnoga Bodenkreditanstalt, svoječasnica banka cesarja Franca Jožefa in avstrijske visoke aristokracije, tako da ima danes Dunaj le še štiri velebanke: Kreditanstalt, Bankverein, Niederösterreichische Eskomptegesellschaft in Länderbank.

Splošno je bilo tudi v velikem evropskem kapitalu razširjeno naziranje, da je koncentracija v avstrijskem bankarstvu že tako napredovala in da se je avstrijsko bankarstvo že tako prilagodilo zoženemu delokrogu, da se ni več bati novih presenečenj. Tako se je zgodilo, da so tudi ugledni francoski, angleški in ameriški finančniki sklenili z Bodenkreditanstalt velike angažmante in povodom novih emisij te banke pokupili znatne pakete delnic. Vsi ti finančniki so torej sedaj utrpeli znatne izgube, kar gotovo ne bo ostalo brez neugodnih posledic za kredit avstrijskih bančnih in industrijskih podjetij v inozemstvu.

Ti izkušeni in previdni finančniki so pri svojih računih prezrli dvoje momentov. Po polomu Avstro-ogrske monarhije se namreč ni skrčil samo delokrog avstrijskih bank, temveč tudi oddajni trg avstrijske industrije. Navzlic številnim sanacijam se mnoge panoge avstrijske industrije še vedno nahajajo zaradi preozkega delokroga v težavnem položaju. Bilance preteklega leta so ponovno pokazale, da proces razčiščenja v avstrijski industriji še ni končan. Te težkoče avstrijske industrije učinkujejo seveda tudi neugodno na avstrijsko bankarstvo. Poleg tega pa so zapadni finančniki prezrli, da se sistem mnogih avstrijskih in sploh srednjeevropskih bank bistveno razlikuje od sistema zapadnoevropskih in anglosaških bančnih zavodov, ker skuša v srednji Evropi vsaka banka imeti svoj industrijski koncern, v katerem je neomejena gospodarica. Tako bančno poslovanje je sicer v času konjunkturalne dobičkanosti vsebuje pa nevarnost velikih izgub, če se konjunktura poslabša ali pa če vodstvo banke nima pravega upogleda v možnosti razvoja posameznega podjetja. Zapadne banke pa normalno ne ustvarjajo lastnih in-

Prilagoditev notranje uprave banovinam Spreminjalni in dopolnilni zakon k zakonu o notranji upravi - Banov urad se imenuje „Kr. banska uprava“

Beograd, 10. oktobra. AA. Ni. Vel. kralj je na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih del podpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o notranji upravi z dne 29. junija t. l.

Najvažnejše določbe novega zakona so:
Čl. 1. V vseh členih, v katerih se v zakonu o notranji upravi navajajo besede »oblast« ali »upravno področje« ali »oblastni«, se zamenjajo te besede z izrazi »banovina«, ali »banske« ter z odgovarjajočimi oblikami. Besede »veliki župan« in »županijski« se zamenjajo z besedami »ban« in »banski«.

Čl. 6. V čl. 23. naj se doda nov odstavek (2), ki se glasi: »Upravnik mesta Beograda opravlja na področju mest Zemun in Pančevo one posle splošne uprave, ki bi spadali v pristojnost banov. Na področju beograjske občine opravlja one posle občinske uprave, ki spadajo v pristojnost sreskih načelnikov, ter izdaja prvostopne sklepe.«

Čl. 7. Čl. 37. se izpreminja in se glasi: »Upravno področje bana se imenuje banovina, urad pa kraljevska banska uprava.«

Čl. 8. Členi 38. do vključno 42. se ukinitajo. (Ti členi govore o pravicah in dolžnostih velikih županov.)

Čl. 14. V čl. 76., odstavek 1, naj se zamenja beseda »na ministra notranjih po-

slov« z besedami »za pristojne ministre«, a na koncu odstavka naj se doda: »To velja tudi za sklepe o kaznih, ki se izrečejo po teh zakonih.« (Odstavek govori o pritožbah proti odlokom velikih županov, odnosno sedaj banov).

Čl. 15. V čl. 88. se ukinja odstavek 2. (ki govore o velikih županih), a odstavek 3 se izpremini in se glasi: »za banske inspektorje, pomoč, upravnika Beograda, se lahko imenujejo politično upravni uradniki, ki imajo najmanj 12 let državne službe, od katerih se najmanj osem let prebili v političnopravni službi.«

Čl. 21. Čl. 188 se ukinja s svojim naslovom vred. (Člen govori o izrednih območjih županijskih disciplinskih sodišč).

Čl. 22. Čl. 193 se izpremini in se glasi: »Za banske inspektorje se lahko postavijo dosežani veliki župani v dosedanjih skupinah svojega uradniškega položaja.«

Čl. 24. K členu 204 naj se pristavi nov odstavek (2), ki se glasi: »V roku, ki je predviden v § 23. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja, bodo veliki župani opravljali posle do ustanovitve pristojne kraljevske banske uprave.«

Čl. 25. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko bo objavljen v »Službenih Novinah«.

Odmev nove upravne razdelitve v Vojvodini

Izjava bana dunavske banovine — Šumadija in Vojvodina bosta tekmovali za čim večjo okrepitev Jugoslavije

Beograd, 10. oktobra. p. »Politika« objavlja naslednjo izjavo bana dunavske banovine Dake Popovića:

»Vsa bivša Vojvodina je z velikim navdušenjem sprejela novo razdelitev države na banovine in pripisuje velik gospodarski pomen tej modri državniški potezi, ki napoveduje močan nacionalni preporod širom vse Jugoslavije in tudi v tej pokrajini. Vojvodinci imajo razlog, da so zadovoljni, ker je sedež dunavske banovine v srcu Vojvodine, v Novem Sadu. Hvala čini so Nj. Vel. kralju, ker jim je dal priliko, da v polni meri sodelujejo pri okrepitevi kraljevine Jugoslavije. Prepričan sem, da bo vsa inteligentna dunavske banovine gledala na to, da se izkaže dostojno svojih slavnih prednikov in da bo dunavska banovina postala eden najmočnejših stebrov kraljevine Jugoslavije. Tem bolj, ker se bo pri skupnem delu znašlo srce Šumadije z rodoljubnimi Vojvodinci. Nova dunavska banovina ima poleg splošnih nalog tudi svoje posebne naloge. Po svojem položaju je dunavska banovina ena največjih rečnih omrežij v Evropi in je v mnogem podobna Holandiji, kjer je borba z vodo stalna in naporna. Nad milijon ha zemlje je na umeten način zavarovane pred vodo in vzdrževanju teh naprav

se mora posvetiti povečana pozornost, ker bo le tako mogla ta banovina še dalje ostati žitnica ne samo naše države, temveč tudi vse srednje Evrope.

Izjava zagrebškega bana

Zagreb, 10. oktobra. n. Danes je sprejel novi ban dr. Josip Šilović vsega dopisnika ter mu med drugim dejal: »Jaz sem kmečki otrok, delavski sin, in je naravno, da so mi zato pri srcu predvsem interesi naših seljakov in delavcev. Zastavljam bom vse svoje moči za kulturno, socialno in gospodarsko povzdigo seljakov v banovini.« Nadalje je opozoril na potrebo izvajanja notranje kolonizacije, in sicer na ta način, da bi se ljudje iz nerodovitnih krajev preselili v rodovitne kraje, ki niso gosto naseljeni.

Izjava drinskega bana

Beograd, 10. oktobra. AA. Drinski ban g. Velimir Popović je dal novinarjem naslednjo izjavo:
V teh, za naš narod pomembnih časih, ko Nj. Vel. kralj po vzgledu velikih vladarjev v preteklosti polaga temelje močne države, bom smatral na svojem novem položaju za svojo sveto dolžnost, da posvetim vse svoje sile državnemu in narodnemu edinstvu, ker se bom na ta način v korist naroda in domovine najbolje izkazal. Vrednega zaupanja, ki mi je bilo naklonjeno.

Za reorganizacijo gospodarskih zbornic

Zanimiv članek zagrebških »Novosti«. — Potreba enotne ureditve vseh gospodarskih zbornic

Zagreb, 10. oktobra. Č. Nocojšnje »Novosti« objavljajo v gospodarskem delu članek datiran iz Beograda, ki pravi, da se glede na uveljavljenje zakona o razdelitvi države na banovine od 3. oktobra razpravlja v gospodarskih krogih tudi o reorganizaciji gospodarskih ustanov v Jugoslaviji, ki jih bo treba spraviti v sklad z novo upravno razdelitvijo države. Poleg drugega se poudarja, da bi se morale ukiniti tri gospodarske zbornice, ki obstajajo sedaj, a glede na svoje teritorialno področje in na gospodarska bremena v dotičnih krajih ne morejo obstojati dalje. To so zbornice v Osijeku, Vel. Bečkerek in Dubrovniku. Obstojajo mnenja, naj bi se namesto njih osnovala ekspoziture njihovih prirodnih središč na sedežih novih banovin, to je v Zagrebu, Novem Sadu, in Podgorici. Podružnice bi vršile posle dosedanjih samostojnih zbornic. V vsakem primeru naj bi novi zakon o zbornicah uvedel skupen sistem trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic s popolnoma avtonomnimi sekcijami za trgovske, obrtniške in industrijske posle. Te

sekcije naj bi v skupnih vprašanih sodelovale z zbornicami in drugimi gospodarskimi organizacijami dotičnih krajev, dopustila pa naj bi se možnost centralne zbornice kot središča vseh gospodarskih zbornic. Posamezne obstoječe gospodarske zveze naj bi ostale še nadalje, zlasti v kolikor se to tiče zvez posameznih industrijskih panog tako da bi imele te panoge svoje središče v centrali industrijskih korporacij v Beogradu. Naravno je po mnenju gospodarskih krogov, da bi se moralo to vraščanje popolnoma in vsestransko proučiti ter zaslišati mnenje zastopnikov vseh gospodarskih panog in zainteresiranih gospodarskih krogov v posameznih krajih naše države. Važno je tudi vprašanje organizacije kmetijskih zbornic, za katere se v zadnjem času zelo zavzemajo kmetijski krogi.

Dunajska bančna fuzija perfektna

Dunaj, 10. okt. s. Na današnji plenarni seji upravnega sveta banke Kreditanstalt je bilo sprejeto na znanje poročilo predsedstva o pogajanjih z zvezno vlado in avstrijsko Narodno banko glede prevzema zavoda Allgemeine Oesterreichische Bodenkreditanstalt. Direkcijski komite je bil pooblaščen, da sporazumno s predsedstvom stori potrebne korake zaradi sklicanja izrednega občnega zbora, ki ima še odobriti to transakcijo. Dalje je bilo sklenjeno, da se poviša delniška glavnica Kreditanstalt, v svrhu izvedbe fuzije za 30 do 40 milijonov šilingov. Končno veljavno določitev vsote in modalitet je uprava prepustila direkcijskemu komiteju.

Pogreb Buzdugana

Bukarešta, 10. oktobra. g. V Faraoni se je danes vršil pogreb regenta Buzdugana. Pogrebni svečanosti so med drugim prisostvovali ministri predsednik Maniu, člani vlade ter zastopniki političnih strank in oblasti.

Boj za sprejem Youngove pogodbe v Nemčiji

Odločen nastop Severinga proti demagogiji voditeljev nemških nacionalcev — Slabi izgledi za ljudsko glasovanje

Berlin, 10. oktobra. o. Notranji minister Severing je imel govor, v katerem se je odločno izrekel proti zahtevi nemško-nacionalističnih političnih krogov, naj vprašanje ratifikacije Youngovega načrta odloči narod z ljudskim glasovanjem. Severing je nadalje izčrpno obravnaval predlog zakonskega načrta za ljudsko glasovanje in izjavil, da je vsa akcija že v naprej obsojena na neuspeh, ker je zelo malo verjetno, da bi se za ljudsko glasovanje doseglo predpisano število glasov. Desničarski politiki, ki to glasovanje zahtevajo, morajo pač pomisliti, da so pri tej zadevi v igri veliki državni interesi. Ako bi prišlo v resnici do glasovanja, bi to nemški stvari samo v najvišji meri škodovalo, ker bi glasovanje vzbudilo nezaupanje do Nemčije pri evropskih političnih faktorjih in v veliki meri otoplo Nemčijo uspehov, ki jih je dosegla na zunanje-političnem polju v zadnjih letih. Končno je izjavil Severing, da bi akcija za ljudsko glasovanje o Youngovem načrtu služila edino nemško-nacionalnim notranje-političnim ciljem in ogražala politični mir.

Po poročilih dobro informiranih krogov je sploh pričakovati, da bodo pričeli socijalisti in nemška vlada ostreje nastopati proti desničarskim nacionalistom. Kot prvi korak k temu je smatrti razpust vestfalskih in porurskih družniških organizacij »Stahlhelm«, ki je bil izveden povsem nepričakovano.

Uspeh Macdonaldovega poseta v Ameriki

Anglija in Amerika sta se zedinili glede postopka pri pomorski razorožitveni konferenci — Paritetno načelo za vse kategorije vojnih ladij je sprejeto

London, 10. oktobra. o. Po včerajšnjem slovesu v Beli hiši je Macdonald odpotoval danes v Filadelfijo in v New York. Sinoči sta ameriški predsednik Hoover in Macdonald izdala skupno obvestilo, v katerem resumirata potek razgovorov, ki so ustvarili kar najugodnejše ozračje za bodoče razgovore o tehničnih zadevah, katerih ureditev bo v veliki meri olajšala rešitev razorožitvenega vprašanja. Obvestilo naglašja, da je razgovor vodila nada po odstranitvi vseh nesoglasij v pomorskih stvareh med Anglijo in Zedinjenimi državami. Obe vladi sta odločeni sprejeti protivojni pakt ne le kot izjavo dobre volje, marveč kot pozitivno obvezno, voditi svojo politiko v popolnem soglasju z njegovimi smernicami. Vsaka vlada bo na svoj način delovala za ohranitev svetovnega miru, vendar bosta obe državi združili vse svoje sile v ohranitev in zagotovitev svetovnega miru. Komunique je pri tem izrecno naglasil, da je vojna med Anglijo in Zedinjenimi državami izključena. S predstavitvijo, da je vojna med nami izključena, so zadobili ti problemi drug pomen in drug značaj in njih za obe državi zadovoljiva rešitev je postala možna. Sklenjeno je bilo, da se bo izčrpno razpravljalo o teh vprašanjih, ker predstavljajo važne tehnične zadeve, katerih rešitev je možna edinole potom podrobnega proučevanja. Komunique omenja nadalje, da so bile prizadete države informirane o poteku angleško ameriških razgovorov in priznava, da je njihovo sodelovanje bistvenega pomena za rešitev vprašanja pomorske razorožitve ter izraža nado, da bo odkritosrčna in svobodna razprava omogočila uspeh konference petih velesil prihodnjega januarja in odstranila vse resne ovire na poti do svetovne razorožitve. Tozadevni razgovori z drugimi

državami se bodo nadaljevali še pred formalnimi pogajanjmi. Z jamstvom protivojnega pakta so za vselej končane tekmovalne gradnje vojnih ladij, ki so tvorile vojno nevarnost in zapravljale javnega denarja. Paritetno načelo v vseh kategorijah ladij vojnih brodovij je priznano. Po objavi komunique je Macdonald izjavil, da nese v domovino celo vrsto vprašanj, ki jih bodo proučevali prizadeti oddelki državne uprave. Končno je Macdonald naglasil, da pogajanja niso imela namena oddeliti Anglijo in Zedinjene države od ostalega sveta, temveč omogočiti obema državam tesnejše in učinkovitejše sodelovanje z drugimi narodi za utrditev varnosti in svetovnega miru.

V svojem komentarju naglašajo londonske »Times«, da je dokument, ki sta ga podpisala Hoover in Macdonald, tolike važnosti, da ne potrebuje nobenih razlag in pripomb. Dokument ni kak katalog podrobnih sklepov, temveč napredni uvod v intenzivnejše proučevanje mednarodnih odnošajev, da se bo razorožitveno vprašanje obravnavalo temeljitije in da se določi funkcija vojnih brodovij v skladu z načelom varnosti.

Washington, 10. oktobra. g. Uradni komunique o razgovoru med predsednikom Hooverjem in Macdonaldom je bil v ameriški javnosti v splošnem ugodno sprejet, vendar pa je javnost nekoliko razočarana, ker manjkajo konkretne informacije. Nekateri listi zlasti frankofilski menijo, da sič angleško-ameriška manifestacija preveč zvezi, ki bi mogla v evropskih državah povzročiti vznemirjenje. Drugi listi utemeljuje besedilo komunique s tem, da sta državnik imela obzir na občutljivost evropskih držav. »New York World« trdi, da sta se Macdonald in Hoover razgovarjala o problemu vojnih dolgov Anglije Ameriki.

Italijanski kralj obiše sv. očeta

Obisk se bo vršil začetkom novembra in se zdaj izdeluje tozadevni ceremonijel

Rim, 10. oktobra. g. Po vesteh iz dobro poučenega vira se bo vršil toliko obetam stanek med italijansko kraljevsko dvojico in papežem Pijem XI. začetkom meseca novembra. Od tedaj se bo med italijanskim dvorom in državnim tainštvom Vatikana sestavil tozadevni ceremonijelni postopek za sprejem v zadnjem času se je vršilo že več razgovorov med apostolskim nuncijem in italijanskim poslanikom pri Vatikanu. Listi pozdarjajo z velikim zadovoljstvom.

da bo ob priliki obletnice pohoda na Rim in proslave zmage zastopnik Vatikana skupno z ostalimi člani diplomatskega zbora prisostvoval tem svečanostim. Na rojstni dan kralja dne 11. novembra bo italijanski poslanik pri Vatikanu priredil svoj prvi veliki sprejem v prostorih poslanstva, h kateremu bo poleg diplomatskega zbora, ki je akreditiran pri Vatikanu povabljeni tudi več kardinalov papeške kurije.

Velika korupcijska afera v berlinski občini

Uradniki so omogočali nečedne posle, ki so jih sklepali župan in občinski svetniki

Berlin, 10. oktobra. d. Nedavno odkrita afera bratov Sklarek, ki sta oškodovala berlinsko občino za težke milijone zlatih mark, pridobiva vedno bolj na obsegu. Potek preiskave odkriva vedno nove afeze, v katere so zapleteni celo najuglednejši moške iz vodstva berlinske občine. Tako je čuti vse pogostejše vesti, da je bil v to zadevo zapleten celo berlinski nadžupan dr. Böss, o katerem je povedal Sklarek pri zaslišanju, da je nadžupan sam naročil za svojo uporabo kar za več tisoč mark manufakturnega blaga, ki ga je dobavljala firma Sklarek nameščencem berlinske občine po neprimerno znižanih cenah. Uradniki so zato molčali in omogočali njene nečedne posle pri dobavljanju blaga za uniforme mestnih nameščencev. Med drugim, je dobavila tvrdka Sklarek tudi soprogini nadžupana dr. Bössa dragocen kožuhovni nast plašč za 400 mark, dasi je bil vreden 4000 mark.

V te kupčije so bili zapleteni občinski svetniki in uradniki skoro vseh strank ter je igral posebno vidno vlogo med njimi komunistični občinski svetnik Gaebel, ki je izposloval sklenitev monopolne pogodbe med berlinsko občino in bratoma Sklarek, da sta imela izključno pravico dobavljati berlinski občini vse manufakturno blago do leta 1935.

Ker je sedaj dr. Böss na studijskem potovanju v Zedinjenih državah je pričakovati, da se bo zaradi teh odkritij takoj vrnil in dal javnosti potrebna pojasnila.

Amanulah o položaju v Afganistanu

Rim, 10. okt. g. Urednik lista »Tevere« je posetil bivšega afganjskega kralja Amanulaha v njegovi vili. Kralj Amanulah je izrazil svoje veliko veselje zaradi zavzetja Kabula po Nadirkanu. Izjavil je, da mu je bil Nadirkan kot bivši vojni minister in vrhovni poveljnik afganjskih čet ter zastopnik Afganistana v Parizu vedno zvesto vdan. Zato tudi sedaj nima vzroka dvomiti o njegovi zvestobi. Ako pa je Nadirkan osvojil deželo zase, mu tega ne bo zamerilo, ker mu gre za uslugo, da je odstranil nevednega Bečisakao.

Nevarna vlomilska tolpa v Beogradu

Beogradska policija je prišla vlomilsko tolpo, ki je izvršila vlom v juvelirsko trgovino in odnesla za 600.000 Din dragocenosti

Beograd, 10. oktobra p. V noči od nedelje na ponedeljek so dosedaj še nepoznani lopovi v Beogradu izvršili vlom v trgovske lokale Milana Stefanovića v Knez Mihajlovi ulici ter odnesli razne dragocene nakite, srebrne in zlate dragotine v skupni vrednosti nad 600 tisoč Din. Obenem so vlomilci obiskali tudi trgovino Svetislava Trajkovića, ki se nahaja v isti hiši in pobrali konfekcije za kakih 25 tisoč Din. Policija se je takoj v ponedeljek vrnila na lov za drznimi vlomilci in je kmalu, izvohala, da je na periferiji začel neki mladenič prodajati različne dragotine. Zasedovanje lopovske tolpe je vodil šef javne varnosti Dragotin Jović, ki je po uspešnem manevru tekom dveh dni spravil tolpo pod ključ. Aretiranih je bilo doslej 32 oseb, nekatere izmed njih zato, ker so ku-

povale dragotinske sumilivke izvora. Gre za dobro organizirano vlomilsko tolpo mlajših ljudi, ki so se združili, da bi skupno »delali«. Na podlagi ugotovitev in zaslišanja kupcev ukradenih predmetov je policija aretirala vodjo tolpe, nekoga Schäferja, ki je pri zaslišanju vse priznal, izdal skrivališče plena in vse svoje tovariše. Tekom današnjega dne je policija aretirala vseh 14 članov te tolpe. Glavni del plena je bil skrit na nekem podstrešju na periferiji Beograda. Doslej je zbrala policija ukrađenih dragocenosti za 400.000 Din. dočim so vlomilci manjkajoči nakit brčkone kavalkrsko poklonili svojim dulcinelam. Policija nadaljuje preiskavo v tej smeri in upa, da se ji bo posrečilo spraviti na dan vse ukradene dragocenosti.

Zanimiv kongres mednarodnih zločincev

Resolucije za sodelovanje zločincev po vzgledu mednarodne policije — Pravična razdelitev plena — Mednarodni enotni jezik zločincev

Paris, 10. oktobra. d. Francoski listi prinašajo obširna poročila o mednarodnem kongresu zločincev, ki se je vršil pred nekaj meseci v španskem mestu Lerida. Glavni namen kongresa je bil, izvesti centralizacijo zločinskih akcij po vzgledu sodelovanja policijskih oblasti vseh držav. Izbrani in priznani zločinski strokovnjaki so izdelali za kongres obširne načrt o racionalizaciji zločinskih metod in o načinu pravične in pravilne razdelitve plena med udeležence posameznih večjih zločinskih akcij. Na kongresu so bili zastopani delegati vseh strok od žepnih tatov, hotelskih vlomilcev, fasadnih vlezalcev in ponarejevalcev denarja pa do

vlomilcev v tresorje in zlatarske trgovine. Kongresa so se udeležili zastopniki španskih, portugalskih, francoskih, italijanskih, angleških, ameriških in nemških zločincev. Trajal je teden dni. Na kongresu je sestavil poseben odbor tudi enotni mednarodni slovar tujnega jezika zločincev, ki je bil izročen nato v enem izvodu delegatu vsake drž. organiz. zločincev. Pri aretaciji slovitoga mednarodnega vlomilca Alberta Pinta je brazilska policija našla med njegovo priljago tudi prepis tega slovarja ter nato po dolgotrajni preiskavi odkrila potek mednarodnega kongresa zločincev.

Zahvala Zagreba

Zagreb, 10. oktobra n. Danes ob 5. popoldne je bila seja občinskega sveta, na kateri je župan dr. Skrlj predčital izjavo, v kateri je poudarjal, da je Zagreb zadnje dni doživel dva izredno važna dogodka: novi zakon o izpremembi naziva naše kraljevine, po katerem je Zagreb postal središče treh bivših oblasti in rešitev vprašanja zakladne bolnice v Zagrebu, ki za ni bilo mogoče rešiti celih 50 let. Zato je predlagal, naj se odpošlejo pozdravna brzojavka kralju, kar so člani občinskega sveta sprejeli z vzkliki: »Živio kralju!« Razen tega je bilo sklenjeno, da se odpošlejo pozdravni brzojavki tudi ministrskemu predsedniku generalu Živkoviću in ministru socialne politike dr. Drinkoviću, ki se mu izreka posebna zahvala za njegovo sodelovanje pri uveljavljanju zakona o zagrebški zakladni bolnici.

Čestitke ministrskemu predsedniku

Beograd, 10. okt. AA. Tekom današnjega dne je prejel predsednik vlade general Peter Živković brzojavne čestitke k novemu zakonu o nazivu in upravni razdelitvi Jugoslavije med drugimi iz naslednjih krajev: Skoplje, Krapina, Zaprešič, Pakrac, Štubica, Crikvenica, Vinica, Bosanski Novi, Bela crkva, Veliki Bečerek, Sombor, Horgoš, Stara Kaniza, Gračanica itd.

Znižanje krušnih cen v Zagrebu

Zagreb, 10. okt. n. Danes je mestni magistrat znižal cene kruhu v Zagrebu, in sicer za beli kruh na 4 Din, za domač kruh na 3.50 in za črni kruh na 3 Din.

Sneg v Gorskem kotaru

Sušak, 10. okt. n. Po vsem primorju vlada silno slabo vreme z močnim dežjem in viharjem. Od Trsta pa do rta Promontore pihata močna burja. V Gorskem kotaru je od Strada pa do Delnice zapadel sneg četrtr metra visoko. Železniški promet se razvija normalno. Samo nekatere telefonske in brzojavne zveze so bile prekinjene. Sneg je zapadel tudi v Istri na Učki gori.

Velik vlom v Zaprešiču

Zagreb, 10. okt. n. V pretekli noči so neznamni lopovi oropali trgovino Viljama Štručlja v Zaprešiču. Lopovi so se pripeljali pred trgovino v avtomobilom, na katerega so nalozili vse blago, ki je bilo kolikaj vredno. Povzročili so za 100.000 Din škodo. Trgovec Štručelj, ki stanuje v isti hiši v prvem nadstropju, ni ničesar čul, ko so plenili njegovo trgovino.

Olajšan izvoz oglja

Beograd, 10. oktobra. č. Ministrstvo za promet je dovolilo za izvoz lesnega oglja znižano prevozno tarifo v višini olajševalne postavke 24. Obenem je ukinjena lokalna in pristaniška tarifa za lesno oglje.

Volkovi pri Sisku

Sisak, 10. oktobra. č. V tukajšnjem kraju so se pojavili v veliki množini volkovi. V vasi Ledemiku so obgrizli dve kobilici, v neki drugi vasi so napadli zebre, med Velikimi Goricami in Siskom pa so napadli kobile na paši ter požrli celo zrebo. Med prebivalstvom je nastal velik strah pred volki.

Letalska nesreča v Beogradu

Beograd, 10. oktobra. p. Včeraj se je na beograjskem letališču pripetila avijatična nesreča. Letalo tipa »Breguet XIX.«, ki se je vračalo iz Obrenovca, je padlo na zemljo ter se razbilo. Letalca major Vlačko Sondermayer in poročnik Sobuch sta bila lažje ranjena.

Nemška tvornica nogavic v Splitu

Split, 10. oktobra. č. Nemški industrijec Friderik Buchardt je zaprosil pri naših oblasteh koncesijo za otvoritev velike tvornice nogavic v Splitu.

Mednarodna tujsko-prometna konferenca

Zeneva, 10. oktobra. p. Tajništvo Društva narodov je sklicalo za dne 5. novembra v Pariz mednarodno konferenco o tujskem prometu. Konferenca se bodo udeležile vse države. Jugoslavijo bosta zastopala poslanik v Parizu dr. Spalajković in poslanik v Bernu in stalni delegat pri Društvu narodov dr. Šumenković. Konferenca bo določila splošne smernice za pospeševanje tujskega prometa, enotnost v postopanju carinskih oblasti, o olajšavah v železniškem prometu in o recipročnih ugodnostih med posameznimi državami. Konferenca ima pred vsem nalogo, sprožiti načelna vprašanja, ki bi se naj pozneje rešila potom sklenitve mednarodne konvencije v okvirju Društva narodov.

Obisk francoskih državnikov v Belgiji

Paris, 10. oktobra. s. Predsednik francoske republike Doumergue in ministri predsednik Briand sta danes dopoldne odpoštovala v Bruselj.

Po izvolitvi novega regenta v Rumuniji

Rumunija je imela pravkar malo krizo, ki bi pa mogla postati mnogo resnejša. Umrli je eden izmed treh regentov, ki vršijo kraljevo oblast v imenu mladoletnega kralja Mihaela, in treba mu je bilo izvoliti naslednika.

Rumunsko politično življenje kaže tudi pod režimom nacionalno-kmečke vlade velike napetosti. Dokler je bila na krmilu liberalna stranka, se je najrditeje borila zoper njo sedaj vladajoča stranka, ki je prešla končno v dosledno abstinenčno. Zapustila je parlament ter pričela med prebivalstvom nadvse živahno propagando zoper režim.

Ta taktika se ji je obnesla. Prinesla je temeljit preokret v rumunski notranji politiki, nacionalni zaranisti so dobili vlado in mandat za volitve in sedaj vodijo že precej časa državno politiko.

Liberali so se v opoziciji sprva držali precej neagilno. Potem pa so prešli v ostrejši odpor in sicer so za ta afront porabili veliko upravno reformo, ki jo je v državi izvedel Maniu. Liberali so se energično postavili zoper reformo, označujoč jo kot oslabiljenje državne skupnosti ter so končno, ko se je pokazalo, da se jim parlamentarnim potom uspeh ne obeta, zapustili v znak protesta parlament. Odtlej so ostali zvesti taktiki abstinence ter potemtakem posnemajo vzgled svojih zmagovitih nasprotnikov.

To predzgodovino je treba imeti pred očmi, ako hočemo razumeti konflikt, ki je nastal o priliki Buzduganove smrti. Saj izvira popolnoma iz splošnih nboranjepolitičnih nasprotij Rumunije.

Ko se je konstatirala smrt regenta Buzdugana, je ministrski svet sklenil, da prevzame izvrševanje kraljevske oblasti v svoje roke namesto regentskega sveta, ki je s smrtjo enega od trojice postal nepopoln. Ta korak je bil nekoliko presenetljiv in liberalna stranka je odločno nastopila proti njemu. Maniu je ukrep vlade tolmučil kot nujen in povsem ustaven, češ, da je nastopil primer, ki ga ima v mislih člen 18. državne ustave; ta določa, da preide s smrtjo kralja izvrševanje kraljevske oblasti na ministrski svet. Liberali se niso strinjali s to interpretacijo ter so ukrep vlade takisrali kot državni udar. Maniu je seveda smatral, da je s smrtjo Buzdugana regentski svet postal nepopoln, da torej ne more več vršiti kraljevske oblasti, dotlej da se izvoli novi regent ter napravi slovesno prisego. Očividno je računal z možnostjo neprijetnih komplikacij, ki bi jih mogel napraviti svet regentske dvojice. Morada je bil merodajen strah pred dvorom, ki bi mogel, ker je razpolagal s polovico regentskega sveta, izvesti kako važno spremembo, ki bi s sedanjim stanjem ter razpoloženjem v državi ne bila v skladu.

Protest zoper prevzem kraljevske oblasti po ministrskemu svetu je porabila liberalna stranka — ter prav tako tudi Avarescu —, da se ni hotela udeležiti volitve novega regenta. Rumunska ustava določa, da morata obe zbornici voliti regenta in sicer v prisotnosti treh četrtin članov in v večini dveh tretjin oddanih glasov. Maniu si je zelo prizadeval, da doseže soglasje v kandidaturi novega člana regentskega sveta. V ta namen je imel dolge konference tako v ministrskem svetu kot s šefi opozicijskih strank ter z regentoma. Soglasja pa vendarle ni mogli doseči. Kakor se vidi, je imel največje težave zaradi kandidature kraljice Marije, ki so jo menda forsirali dvorski krogi in tudi oba regenta, ki pa jo je vlada energično odklanjala. Brčkone je bila pri tem merodajna bojazen pred komplikacijami, ki bi jih mogla povzročiti prevlada dvora v regentskem svetu; najbrž se je mislilo pri tem na možnost povratka bivšega prestolonaslednika Karla. Razen tega pa se ne sme prezreti, da bi mogli regentski svet nastopiti zoper sedanj režim ter poveriti vlado drugi stranki. Z volitvijo tretjega člana regentskega sveta je parlament indirektno odločal tudi o lastni usodi. Zato je razumljivo, da je bila odločitev težka.

Abstinenca liberalov in avarescov ni bila važna v stvarnem pogledu, ker razpolaga Maniu z zadostno večino. Z izvolitvijo in prisego Sarateanuja se vrača situacija v Rumuniji zopet v normalno stanje in gotovo se sme sklepati, da se je režim nacionalno-caranistične stranke z njo še bolj utrdil.

Huda avtomobilska nesreča

Beograd, 10. okt. p. Na cesti Raška-Kraljevo se je pripetila danes dopoldne težka avtomobilska nesreča. Na nekem hribu v bližini Boljeveja je odvojedala zavora osebnemu avtomobilu, v katerem so se vozili beograjski trgovci Milan Kovačević, njegov potnik in dva inženjerja, ki gradita cesto med Raško in Kraljevim. Avto se je vrnil in pokopal vse potnike pod seboj. Vsi štirje so dobili tako hude poškodbe, da bodo po mnenju zdravnikov le težko ostali pri življenju. Ljudje, ki so delali v bližini, so prihili pri nesrečencem na pomoč ter poskrbeli za prevoz v bolnico.

Protizidovski nemiri v Budimpešti

Budimpešta, 10. okt. g. Tehnična visoka šola je bila danes torišče velikih protizidovskih demonstracij in izgrediv. Demonstranti so bili slušatelji drugih fakultet, tako da jih ni bilo mogoče spoznati. Ko so pretepli nekaj Židov so se izgreddniki odstranili. Zdi se, da se bodo demonstracije prihodnje dni nadaljevale na drugih visokih šolah. Židovski dijaki danes niso prisostvovali predavanjem.

Seja mariborskega občinskega sveta

Mariborska občina prosi za banski inspektorat.

Maribor, 10. oktobra. Nocoj je bila 5. redna seja mestnega občinskega sveta mariborskega. Župan dr. Juvan je uvodoma poročal, da je ob priliki razdelitve države na banovine brzojavno čestital kralju in predsedniku vlade, danes pa novemu banu savske banovine k njegovemu imenovanju. Predlagal je, naj se zaprosi vlada za ustanovitev okrožnega inspektorata v Mariboru, kakor jih določa novi zakon.

Sprejet je bil najni predlog podžupana dr. Lipolda, naj se zaprosi minister socialne politike za podaljšanje veljavnosti stanovskega zakona v sedanjem obsegu.

Sledila so poročila posameznih odsekov. Zadeve prvega odseka, sprejemni v občinsko zvezo, so bile odgojene za talno sejo. Za tretji odsek je poročal obč. svetnik Stabel. Sprejet je bil novi načrt regulacije ulic v prvem okraju. Odobreno je bilo tudi več prošelj za predložitev regulacijske črte. Zgraditev nove tehnične je občinski svet odgodil, pač pa se je zedimil, da se trg za seno in slamo preloži na prostor poleg Magdalenskega parka oziroma kasarne vojevo-de Mišiča, ker prihajata od one strani dve tretjini blaga na prodaj.

Za četrti odsek je poročal obč. svetnik Pušenjak. Občinski svet je ugodil več prošelj za jamstvo pri najetu gradbenih posejil in za prodajo mestnih parcel. Povečanje Magdalenskega parka se je odgodilo, ker bi nakup zemljišča veljal 1.191.000 Din. Sklenilo se je, da se dokupi parcela k mestnemu vodovodu za ceno 72.000 Din. Narodnemu gledališču se odpiše od 59.352 Din dolga za porabljeni električni tok vse, razen instalacijskih stroškov, ki znašajo samo 4140 Din. Prošnja tržnega nadzorstva za nabavo 40 miz je bila zavrnjena. Kanalizacija Linhartove ulice se odgodi. Odklonila se je tudi prošnja oblastne vinarne in sadjarske šole za znižanje vodarine. Prošnje za podpore se bodo upoštevale pri izdelavi novega občinskega proračuna. Odobreni so bili vsi računski zaključki mestnih podjetij, razen računskega zaključka pogrebneza zavoda. Mestnemu avtomobusnemu podjetju je bila podeljena koncesija za vzpostavitev novih prog Maribor — Sv. Peter — Sv. Marijeta in Zg. Duplex — Ptui. Za avtomobusno podjetje in plinarno je poročal podžupan Lipold. Občinski svet je odobril regulativ poslovanja in kompetenc odsekov.

Za peti odsek je poročal občinski svetnik Robavs. Ugodeno je bilo prošnjam Josipa Seliha in Otmarija Hummla za podelitev filjakarske in avtotaksne koncesije. dočim sta bili prošnji Terezije Pec in Marije Lešnik za podelitev koncesije za posredovalnico in starinarstvo zavrnjeni. Občinski svet je poveril peti odsek s kompetenco urejevanja tržnih cen.

Končno je bilo tudi sklenjeno, da se mestna občina pridruži prošnji za preprečitev industrializacije delavnice v moški kamzelnici, ki jo je vložila zveza obrtnih združenj pri ministrstvu pravde, nakar je župan zaključil sejo ob 8. zvečer. Siedila je nato tajna seja.

Ljudsko štetje v Vatikanu

Rim, 10. oktobra. d. Urad guvernerja Vatikanskega mesta je te dni izvršil ljudsko štetje v svojem področju. Statistični urad Vatikana je ob sklepu lateranske pogodbe predvideval 520 do 540 podanikov nove papeževe države, natančno štetje pa je izkazalo je 518 oseb, pri čemer je všteto tudi 25 kardinalov kurije, stanujočih izven meja Vatikanskega mesta. Kljub malemu številu pa pripadajo prebivalci enajstim različnim narodnostim. Po narodnosti je pretežna večina Italijanov, 389 (74%), za temi pridejo Švicarji s 113 zastopniki (21%), Francija je zastopana s 11 sonarodnjaki (2%), Nemčija s 5 (1%), Španija, Amerika, Belgija, Avstrija, Norveška, Nizozemska in Abesinija pa so zastopane vsaka z enim sonarodnjakom.

Razen nekoliko Italijanov, ki so državni uradniki Vatikanskega mesta in Švicarjev, ki tvorijo papeško stražo ter njih žena, ki jih statistika ne beleži posebej, so ostali državljani duhovskega stanu, ali pa se pripravljajo zanj. Po verizpovedanju je med njimi 517 rimskih katolikov, eden pa je židovske vere. Ta izjema je Abesinec Haros Fessuh, ki pa bo v kratkem prejel sv. krst in se sedaj pripravlja za vstop v rimsko cerkev.

Od 11. februarja se je prebivalstvo države pomnožilo za dve osebi, ki sta se rodili v teh osmih mesecih. Kakor znano, sta prvemu novorojencu kumovala pri krstu papež Pij XI. in duce Benito Mussolini.

Zastava Društva narodov

Beograd, 10. oktobra. p. »Pravda« poroča iz Zeneve, da se v krogih Društva narodov razpravlja o zastavi Društva narodov. Zastava naj bi bila nekaj simboličen dokaz, da je Društvo narodov nevtralna mednarodna institucija. Zato naj bi bila zastava enobarvna. Predlagano je bilo, naj bo zastava zelena ali pa bela. Odločitev še ni padla, končno pa se bo sklepalo o tem na prihodnjem zasedanju Društva narodov.

Mirovni kongres balkanskih narodov

Atene, 10. oktobra. g. Mednarodni mirovni kongres, ki je imel danes svojo zaključno sejo, je sklenil, da se bo vršil mirovni kongres balkanskih narodov pod pokroviteljstvom Društva narodov. Ta sklep so odobrili delegati vseh balkanskih narodov. Sklepu se je pridružila tudi turška delegacija, ki je začeloma protestirala proti njemu. Dan tega kongresa se bo določil v sporazumu s tajništvom Društva narodov.

Italija in pomorska razorožitvena konferenca

Rim, 10. oktobra. g. Agenzija Stephani poroča, da je danes dopoldne Mussolini z zunanjim in mornariškim ministrom obširno razpravljal o angleški noti glede povabila o razorožitvi na morju. Kakor poročajo listi, je Italija že stopila v stike s Francijo in Japonce glede vprašanja podmornic, ki naj se po želji Italije sploh izloči iz diskusije.

Hmeljski trg

Zatec, 10. oktobra. h. Danes je nakupovanje nekoliko popustilo. Plačalo se je 400 do 500 Kš za 50 kg. Tendenca mirna.

Ekскурzija naših akademikov v Ženevo

Jugoslovensko univerzitetno združenje za Društvo narodov je letos ob priliki jubilejne zasedanja DN organiziralo večjo ekскурzijo v Zenevo. Ta poučni in propagandistični izlet, ki so se ga udeležili akademiki iz Ljubljane, Zagreba in Beograda, je trajal deset dni.

Iz Ljubljane so izletniki pod vodstvom g. Svetozarja Božovića, asistenta beograjske pravne fakultete, odpotovali dne 31. avgusta. Potovali so v Zenevo preko Italije in se spotoma ustavili v Trstu in Benetkah. Vožnja je bila prijetna. Obmejni in železniški organi niso delali našim študentom nikakih stitnosti. Bili so zelo uslužni, kar je na naše študente napravilo dober vtis. V Zenevo so akademiki prispeli 1. septembra. Na kolodvoru sta jih sprejela asistent prof. Zimmern in naš študent Pečarević, ki sta ekscurzijoniste spravila v prav udobne in solidne pensione.

Program desetdnevnega bivanja ekscurzijonistov v Zenevi je bil pester in zanimiv. Izletniki so jutraj hodili k predavanju prof. Zimmerna v Conservatoire de Musique. Snov teh predavanj so tvorila aktualna mednarodna politična, pravna in kulturno-socialna vprašanja. Nenavaden vtis so na naše študente napravile prilete in srebrnolase Anglezinje, ki kakor dvajsetletne mladenke hitijo na Conservatoire, da vendar ne zamudijo interesantnih govov.

Ekscurzijonisti so mogli vsak dan prisostvovati zasedanju Društva narodov. Svetskarsko univerzitetno združenje za DN je preskrbelo vstopnico. V veliki reformacijski dvorani, ki je zlasti prve dni bila polna, so naši študentje spoznali vse delegacije, med katerimi so posebno pozornost vzbujale francoska, nemška in angleška. Med poslušalci so naši študentje tvorili kamenček v internacionalnem mozaiku, v katerem je prevladovala angleška barva. Zato pa niso z nič manjšim zanimanjem sledili izvajanjem posameznih govornikov od monotonega predsednika pa do priznanih in odličnih pobornikov miru. Slišali so med drugimi tudi govor Macdonalda in Brianda. Slednji je kot govornik, s svojim nastopom, s svojo krasno in jasno dikcijo, kakor tudi z vsebino izvajanj samih na mah osvojil vse prisotne. Le v presledkih njegovega govora, ko je z odlično gesto in dvignjenim glasom hotel podčrtati glavno misel svojega govora, je v dvorani zagrlo burno pljoskanje in vzklikanje.

Jugoslovenski akademiki so seveda imeli tudi priliko, da si ogledajo celo vrsto uradov in institucij DN, predvsem seveda Urad dela v monumentalnem poslopju in generalni sekretariat, ki ima svoj sedež v palači ob jezeru. Ostali čas so ekscurzijonisti porabili za ogled mesta in zanimivosti. Posetili so jugoslovensko razstavo, nemško umetnostno razstavo »Thurnuse, muzej, v katerem so bile tiste dni razstavljene slike madžarskih umetnikov, univerzo in biblioteko, anatomski, fiziološki inštitut in še druge važne kulturne ustanove.

Izmed mnogih izletov, ki so jih naši ekscurzijonisti napravili po Zenevem jezeru in okolici, je bil upr očarljiv izlet v Chamonix in odtoad na Mer de Glace pod Mont Blancom. Triurna vožnja z udobnim avtomobusom do Chamonixa v svežem jutranjem zraku, po krasnih cestah mimo tovarniških elektrarn in vodovodnih naprav, je bila polna užitkov. Po kosilu v

ekscurzijonisti povzpeli z zobno železnico do Mer de Glace, krasnega ledenika v kotanji med strmimi vrhovi pod Mont Blancom. Ves čas izleta so naši študentje bili ob prirodnih lepota, krasnem vremenu in razgledu na zasnežene vrhove dobro razpoloženi. Na povratku se je vsem izletnikom nudil krasen pogled na Mont Blanc. Na tem izletu so se ekscurzijonisti seznanili s skupino angleških izletnikov, študentov in študentk, med katerimi je posebno pozornost vzbujali simpatičen in inteligenten Indijec iz Kalkute, ki študira na oksfordski univerzi. Angleži so naše študente drugi dan povabili na čaj in se ob tej priliki z njimi tudi fotografirali. Do odhoda iz Zeneve so se z njimi večkrat sestali v »Bavariji« in razgovarjali v vseh mogočih jezikih.

Ves čas bivanja so naši študentje bili vedno v stikih z delegacijo naše vlade in z našim konzulatom. 6. septembra so ekscurzijonisti prisostvovali svetčani službi božji v pravoslavni kapeli povodom prestolonaslednikovega rojstnega dne. Zadnja dva dneva so se bili opazovalci kongresa mednarodne univ. federacije za DN, kjer so naše združenje zastopali delegatje: Zajec, dr. Milič, dr. Antič, dr. Vorkapič, Boič, Pečarević in Vojvodić. Na povratku v domovino so se naši študentje ustavili preko dne v Lausanni, ki po svoji privlačnosti ne zaostaja za Zenevo, in pa en dan v Milanu, kjer so si ogledali mnogotere zanimivosti in znamenitosti. Razmeroma kratka doba izleta je tako obogatila skupino naših izletnikov z množino svežih in močnih vtisov.

Odstop madžarskega vojnega ministra

Budimpešta, 10. oktobra. s. Vojni minister Csaky je demisijsiral. V pismu, ki ga je poslal ministrskemu predsedniku Bethlenu, utemeljuje svoj sklep s tem, da predstavlja neutelemljeni večni napadi v listih opozicije proti ministrstvu narodne obrambe prav za prav napad proti njegovi osebi. Kakor poroča »Magyar Orszag« bo imenovan za novega hovedskega ministra državni tajnik Gömbös.

Incidnet na češkoslovaško-madžarski meji

Bratislava, 10. oktobra. s. V noči od 8. na 9. oktobra so madžarski finančni stražniki napadli češkoslovaško finančno stražo v Sokolovu pri Barkanyju. Napad je bil izvršen na češkoslovaškem ozemlju. Madžari so oddali približno 10 streliv. En češkoslovaški stražnik je bil ranjen in so ga prepeljali v bolnico. Uvedena je preiskava.

Boljševiki streljajo ruske seljake

London, 10. oktobra. s. Kakor javljajo iz Harbina, so sovjetske oblasti ob madžarski meji aretirale 100 ruskih kmetov pod obtožbo špijonaže ter jih po prekem sodu ustrelile. Ob sibirsko-madžarski meji v nižavi reke Zaja je beje izbruhnil kmetaki upoz.

Naši kraji in ljudje

Iirske slavnosti

Napoleon in Ilirija. Pod tem naslovom je izšla včeraj slavnostna brošura, ki jo je izdal Pripravljalni odbor za postavitev Napoleonevega spomenika v Ljubljani. Brošura obsega življenjepis Napoleona, maršala Marmonta in Charla Nodierja, članek o Napoleonovi Iliriji in slovensčini in popis bojev L. 1813. Vmes je prepletenih mnogo Napoleonovih izrekov in drugih citatov. Brošura je bogato ilustrirana, zbrano je mnogo gradiva, ki ga doslej še nismo poznali, in mudi vsakemu mnogo zanimivega. Dobi se povsod.

Dijaška akademija v proslavo 120-letnice Ilirije oživilne bo v soboto ob treh popoldne v dramskem gledališču. Spored obsega dva dela. Prvi del se izvaja v francoskem jeziku in ima naslednje točke: procoskem jeziku in ima sledeče točke: program otvori zbor učenik, ki pleše gavots. Za tem deklamira gojenka Nowy Le bon gite. Nato zapoje zbor gojenk tri francoske narodne pesmi. Sledi monolog iz Orliča, katerega deklamirata gojenki Nives Nowy in Silva Lojk. Gojenka Carmen Antič zapoje pesem Les Souvenirs du peuple. Sklepnno točko prvega dela tvori prvo dejanje Maeterlinckove vilinske igre: 'L' Oiseau bleu' (Modra ptica). Posamezne vloge igrajo naslednje učenke: Stojan Sonja, Stefe Anka, Vidic Fla. Fetiche laka. Krajc Frna. Smole Zdenka, Pristov Vida, Žirovnik Nada in Pučnik Anka. Drugi del obsega slovenski del programa in sicer melodramatično sliko Vodnikove Ilirije oživilne, nato deklamacijo Aškerčevega Napoleonevega večera v Ljubljani, deklamira gojenka Ivančič Zdenka. Zbor gojenk zapoje pod vodstvom dr. Dolinarja venček narodnih pesmi. Pozdrav mladine Napoleonu ob 120-letnici Ilirije deklamira Kralj Anica, kot sklepnii točki sta pa poklonitev mladine, narodni ples in alegorija ter marseljeza, ki se zapoje s spremljevanjem vojaške godbe. Vstopnice za dijaško akademijo so v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi. Cene so znatno znižane kakor običajno pri dijaških dramskih predstavah.

Napoleonov večer. V soboto, dne 12. oktobra ob 20. se bo vršila v veliki dvorani hotela Union Napoleonov večer. Pri večeru sodeluje: članstvo ljubljanske drame nad 20 oseb, muzika dravske divizijske oblasti 40 godbenikov, zbor Glasbene Maticice v Ljubljani 100 članov in 60 mož broječa četa vojakov, sestavljena iz vojakov 40. in 52. pešpolka. Vsi sodelujoči nastopijo v kostumih Napoleonevega časa, katere sta dala na razpolago zagrebški in ljubljanski narodno gledališče. Spored večera je: slavnostna uvertura, govor pesnika Otona Zupančiča in prizori iz Govekarjevoga romana »Svitanje«. Po izvršenem programu se vrši v unijski dvorani slavnostni ples. Predprodaja vstopnic za Napoleonov večer v Matici knjigarni.

Opozorjamo na otvoritev zgodovinske Iirske razstave, ki se otvori v soboto dne 12. t. m. ob 11. uri popoldne v veliki dvorani Narodne galerije v Narodnem domu. Vabljene je vsak, da si ogleda zanimivo razstavo, ki bo odprta dnevno od 9. do 12. in od 2. do 5. ure popoldne.

700.000 Din škode na zagorski postaji

Zagorje, 10. oktobra. Po štiritdnevem delu je delavstvo mari-borske železniške delavnice s svojimi tehničnimi pripravami in s pomočjo progovnega delavstva v terek odstranilo razbiti material, nagraden po zadnji železniški nesreči. Razbite vagone so vtovorili in jih odpeljali v Maribor. Mnogo dela je bilo s prekladanjem tovornega materiala, raztresenega na tiri in v Savi, odkoder so ga izvzeli s konji. Zaradi teh očiščevalnih del je seveda bil tovarni promet na zagorski postaji močno oviran in so se nakladale in izkladale le najnujnejše stvari. Z današnjim dnem pa se je pričel zopet normalni tovarni promet.

Velika je bila vse štiri dni zaposlenost tukašnjega železniškega osebja, ki zasluži vse priznanje. V terek dopolne se je nadaljevala preiskava, ki jo vodi g. Pustoslavšek od ljubljanske železniške direkcije. Navzoč je bil tudi režijski strojevodja gosp. Dežman iz Ljubljane. Zaslišano je bilo vse vlakovno osebje vlaka št. 684 in osebje tu-

kajšnje postaje, ki je usodni večer bilo v službi. Ugotovitev preiskave se glasi, da je nesrečo zakrivilo vlakovno osebje, ki je suspendirano, kar je za prizadete seveda silno hud udarec, posebno še, če se upošteva, da je osebje zelo zagospodeno in zaradi tega ne more vzdrževanju težavne službe dosledno posvečati potrebne pozornosti. Materialna škoda se ceni na 700.000 Din. Bila je pač sreča v nesreči, da katastrofa ni zahtevala človeških žrtve. Pač, — usoda odpuščenih železničarjev je težka, a jim ostane edina tolažba, da jo bodo lažje prenašali, ker ni njihove pobabljen.

Preprečena velika železniška nesreča

Zagorje, 10. oktobra. Dumajskemu brzovlaku, ki odhaja iz Ljubljane ob pol enih, je pretiila blizu postaje Zagorje katastrofa, ki bi bila gotovo usodopolna, če je ne bi preprečilo srečno naključje, zvezano z zadnjo železniško nesrečo dveh tovornih vlakov na naši postaji. Silna nevihta, ki je divjala v naši okolici ravno okrog pomoči, je izruvala z brega ob progi veliko debelo s koreninami vred. Deblo se je zavalilo na progo. Ker so na progi še posledice zadnje železniške nesreče, je bila po čudnem naključju v tem rešitev brzovlaka. Signali še niso urejeni in mora nočni čuvaj hoditi po progi nasprotni vsakemu vlaku. Tako je šel čuvaj Matija Cerovec nasprotni nekemu tovornemu vlaku in je zagledal na progi izruvano drevo. Imel je še dovolj časa, da je doklical pomoč in odstranil to oviro. S tem je bila preprečena velika nesreča. Bilo bi umestno, če bi dobil čuvaj za svojo požrtvovalnost in vestnost kako nagrado.

Zopet nesreča v rudniku

Zagorje, 10. oktobra. Danes popoldne se je med rudarji razširila vest o zopetni nesreči v kotredžeškem rovu. Vse je v velikem razburjenju govorilo, da je jama zopet kakor zadnjič pod Pološko vasjo zahtevala svojo žrtev. Drogadila se je res nesreča, a je tokrat žrtev srečno ušla smrti. Hangar — to je jamski kameniti plaz, je zasul rudarja Ivana Boriška. Vsulo se je za kakih 12 do 15 kubnih metrov kamenja. K sreči pa se je o nesreči takoj zvedelo in že ob desetih so pričeli z odkopavanjem. Rešilni akciji je prisostvoval tudi ravnatelj. K sreči so se pravočasno odkopali zasutega rudarja, ki je dobil sicer težke, ali vendar ne življenjsko nevarne zunanje in notranje poškodbe. Smrti oteži rudar Ivan Borišek je tipičen primer posebnega dela jamskih trinov, ki so si kot poljedeljski delavci morali izbrati nevarno jamsko službo zaradi bede v domačih svojih kučerjah. Mož je doma iz Povsnjica. V domači koči je zapustil obitelji in stopil pri rudniku v delo. Med tednom stanuje v tako zvanem »Burschenhausu« — v hiši za samske rudarje, ob sklepu tedna, ko je prost, pa hodi domov.

Jesenski dež in sneg na Goreniskem

Radovljica, 10. oktobra. Kmečki pregovor: »Če je na svetlega Matjeva lepo, ostane še tri tedne vedro nebo«, se je uresničil. Imeli smo krasne jesenske dni. Vse je lepo dozorelo in, kar je za kmetja še važnejše, vsi poljski pridejliki so bili v suhem vremenu spravljani in ne bodo gnili. Vendar predlogo lepo vreme tudi lahko škoduje. Pojavljala se je že suša, ki je nekoliko bila v škodo ajdi in otavil. Dočim so njive bile še lepo zelene kljub temu, da dolgo ni deževalo, so se travniki zelo osušili. Postali so kar rujavi. Pomnožijo se primanjkovalo jesenske paše. Se bolj kakor kmetje pa je občutila jesensko sušo naša industrija. Pomanjkanje vode le hudo nagajalo posebno naši gorenjski elektrarni v Zavrčnici, ki oddaja tok v vsem gornjem delu Gorenjske, od Jesenic do Kranja. Precej prizadeti sta bili kropaška in kamogoriška železna industrija, či.

Policija v kino Ljubljansk Dvor

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnične potrjujejo, da je »Franz Josefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

jih stroje goni završniška električar. Po dva dni v tednu so stroji morali popolnoma počivati. Ko pa so ravno hoteli ustaviti električno tudi za kmečko delo, tako za mlatice in druge domače stroje, je nastopilo deževno vreme. Na Goreniskem je pričelo polagoma deževati že preteklo sredo okrog štirih zjutraj. Prave plohe pa so se jele vlivati okoli sedmih in je nato ves dan neprestano lilo. Med nalivi je grmelno in treskalo, kakor sredi poletja, vendar do sedaj ni znano, ali je tudi tresčilo v kako poslopje. Z Gorenjske se je tekom dneva in posebno proti večeru prenesla nevihta nad ljubljansko pokrajino in dalje.

Bohinjska Sava je nekoliko narastla že v sredo popoldne, popoldne pa sta kalni prireki Bohinjka in Dolinka, ki sta seveda tudi precej narastli. Hudi nalivi so zelo razsušeno zemljo precej namočili, kar bo posebno ugodno za zimске posevke, ki so jih baš v zadnjih dneh posejali, ter tudi za repo in peso. Kmetije na Gorenjskem torej upravičeno pričakujejo, da se bo uresničil še drugi pregovor: »Jesensko krmenje pred svetim Martinom pomeni toploto, po svetem Martinu pa sneg.« Če bo tudi to res, a so deč po zopetni ugodni izpremembi vremena utegne biti tako, se bo repa še precej izredila in bo tudi konec letošnjega leta ugoden za kmeta, kakor je bil začetek. Sicer je v sredo proti večeru temperatura znatno padla in je v planinah začelo snežiti. Snežilo je vedno nižje, do 1000 metrov, tako, da so bili danes zjutraj pobeljeni tudi že nižji hribi, ki pa bodo ob zopetnem nastopu solnčnega vremena zaenkrat najbrže še odložili svojo zgodnjo zimsko uniformo.

Velika dedščina beogradske univerze

Beogradske sodišče je v sredo odprlo testament nedavno umrlega znanega bogataša Luke Celovića — Trebinjca, velikega mecena dijaštva in zvestega podpornika kulturnih institucij. Oporoka je bila napisana že 24. septembra 1911 in je Luka Celović že takrat označil beogradsko univerzo za svojo univerzalno dediča. Celotna zapuščina je ocenjena na 13.456.687 Din in jo tvorijo: dvanadstrotna hiša, vredna 1.200.000 Din, razni vrednostni papirja v nominalni vrednosti skupnih 10.511.000 Din, vloga 1.077.128 Din pri Beogradski zadrugi, vrednostno pismo Narodne banke, glaseče se na 480.000 Din, ter še razne priznanice, menice in prečišna imovina. Stvarna vrednost zapuščine se seveda ceni dvakrat in celo trikrat višje kakor ocenjena. V svojem testamentu je Luka Celović tako je označil motiv, po katerem je zapuščino namenil beogradski univerzi: »Hvaležen Srbiji, ki me je sprejela za svojega državljana in v katero sem še kot otrok prišel iz svojega rojstnega kraja s Trebinja v Hercegovini, prepričan, da znanost in gospodarsko delo najmočnejše, podpirati pravilni in stalni napredek vsakega naroda in da se z njegovanjem mladih narodov je v sodobnem šolskem izobraževanju najboljše zajamči bodočnost naroda v kulturnem in političnem pogledu, ter želeč podati jasn dokaz o svoji iskreni hvaležnosti napram kraljevini Srbiji in o svojem velikem spoštovanju znanosti, po kateri sem hrepel vse življenje, imenujem univerzo kraljevine Srbije v Beogradu za edino in univerzalno naslednico moje imovine.« — Pač izredno lep in velik dokaz pravega patriotizma.

Bolriško zavarovanje zasebnih nameščencev

Te dni objavlja Hrvatsko trgovsko društvo »Merkur« iz Zagreba članke v ljubljanskih in zagrebških dnevnikih, v katerih prikrito, deloma pa tudi javno napada naše domaćo »Trgovsko bolniško in podporno društvo« v Ljubljani. V teh napadih je izražena želja, da se bolniški b'agajni Trgovačke Omladine v Beogradu in naša v Ljubljani podreje zagrebškemu »Merkurju«, češ da to zahteva imperativno interes zasebnih nameščencev. Vsakomur bo takoj jasno, da bi likvidacija obeh društev bila sicer v gnotnem interesu zagrebškega »Merkurja«, toda nepregledno škodo pa Ljubljani in Beogradu. Mi hočemo namreč, da naš denar ostane doma, da oplača domače kraje, mi hočemo, da se zidajo sanatoriji tudi na Gorenjskem, mi želimo, da naši zasebni nameščenci sami s tem nabranim bolniškim denarjem razpoložajo, da imajo pri kontroli datatev in naložb besedo, ki kaj zaleže. Nočemo, da bi nam v višjem bolniškem zavarovanju odredjalo Hrvatsko trgovačko društvo »Merkur« višino premij, izbiro zdravnikov, višino datatev, nočemo priti v položaj, da bi se morali oritoževati v Zagrebu in prositi za milost, ko gre za naš denar. V teh mislih je na kratko povedano, zakaj hočemo sami izvesti višje bolniško zavarovanje zasebnih nameščencev na teritorju dravske banovine.

Danes premijera!

Ob 4, pol 6, pol 8 in 9. uri

RASPUTIN

Grandiozna drama iz dobe carske Rusije. V gl. vlogi Vladimir Gaidarov kot študent, oficir in po groznem polomu ruskega carstva emigrant v Parizu

RASPUTINA, Incemerca in mističnoga ležisvetnika predstavlja
GRIGORJE CELMARA, slavni Hudočestvenik in Zadrugi osebni znazec.

Preskrbite si vstopnice v predprodaji od 11. do 5/13. ure dop.

Telefonsko naročnice vstopnice dobite v garderobi na levo.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2134.

Pred par meseci smo se z delegati zagrebškega »Merkurja« sestali v Beogradu; takrat so nam delegati obljubili, da ne bodo vršili agitacije po Sloveniji. Gospodje se tudi niso ženirali privatnim potom in to z uspehom zaprositi pri nas posojila za svoj sanatorij v Zagrebu. Zasebni nameščenci in javnost si lahko na tej osnovi sami ustvarijo sodbo o lojalnosti časopisne polemike zagrebškega »Merkurja« in njegove agitacije v naših krajih.

Zagrebški »Merkur« pa pri nas tudi ni prav nič potreben. Skoro vsi zasebni nameščenci Slovenije so zavarovani pri »Trgovskem bolniškem in podpornem društvu« v Ljubljani. Vseh zavarovancev bo v kratkem okrog 5000. Občni zbor tega našega društva se bo vršil v nedeljo 20. oktobra v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani; na občni zbor se sedaj vabimo vse naše nameščence v polnem številu. Ta občni zbor bo zaključil višje bolniško in podporno zavarovanje zasebnih nameščencev na naslednji podlagi:

V smislu osnutka novih društvenih pravil bodo plačevali zavarovani člani, ki bodo reflektirali na višje datavne, 20 Din mesečno, dočim pobira zagrebški »Merkur« 30 Din na mesec in osebo, poleg zakonitih bolniških in nezgodnih prispevkov. Za ta prispevek bodo nameščenci uživali v boleznih naslednje datavne:

1. Pri zdravljenju v javnih bolnicah razliko med tretjim in drugim razredom ter stroške za obrabo instrumentov; 2. v primeru prenehanja pravice do rednih službenih prejemkov za določeno boleznih razliko od zakonite hranarine na zavarovano plačo; 3. za primer, da traja bolezen preko enega leta, v katerem prenehajo datavne po zakonu, prejemajo člani iz društvenih sredstev brezplačno zdravljenje, zdravlila in bolnico 2. razreda od treh do šest mesecev po trajanju članstva; 4. za primer onemoglosti in starosti invalidno podorc, katere višino določijo po razpoložljivih sredstvih ošbor.

Društvo si bo za primer, da ne bi dobilo na razpolago za obolo e člane primernih prostorov v bolnici, preskrbeo potrebne prostore v »Leonišču«.

Nadalje bo društvo na svojem občnem zboru sklevalo tudi o nosmrtnem skladu, to se pravi, da bi bila z enkratnim prispevkom vsakega zavarovanečga člana v slučaju smrti kakega člana podana možnost nuditi njegovim preostalim enkratno izdatno podporo.

Iz teh naših namer, objavljenih že večkrat v časopisju, je razvidno, da je delovanje zagrebškega »Merkurja«, pri nas ne potrebna stvar. Ravno tako nepotrebno je njegovo delovanje v področju »Beogradske Omladine«, kajti dogajajo se tam slučajji.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Kulturni pregled

Renertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20.
Petek, 11.: Zaprtlo.
Sobota, 12.: ob 15. Dijaška akademija gojenk
Mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. Izv. Znižane cene.
LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob pol 20.
Petek, 11.: Zaprtlo.
Sobota, 12.: Mamzelle Nitouche. Izv.
MARIBORSKI REPERTOAR.
Petek, 11.: Zaprtlo.
Sobota, 12.: ob 20. Cerkvena miš. A. Kuponi.

Dr. Jože Rus, »Napoleon ob Soči«

Založba »Luč« je pravkar izdala knjižico »Napoleon ob Soči«, ki jo je spisal kot prispevek k ljubljanskim slavnostim Ilirije oživilne dr. Jože Rus, avtor »Slovenske zemlje« in drugih geografskih in geohistoričnih spisov, ki so izšli v raznih strokovnih časopisih. Knjižica, drobna po obsegu, a bogata po vsebini, prinaša dve znanstveno zasnovani in vsebini, vendar pa dovolj poljudno spisanii razpravi »Napoleonova pot po slovenskih tleh in »Adrija — Soča in Napoleon«. Obe sta zanimivi prispevek k zgodovini francoske

Koncert Sokolskega pevskega zbora iz Moravske Ostrave

Kot vračilo oblika pevskega zbora Glasbene Maticice ljubljanske v Moravski Ostravi pred nekako enim letom je v sredo, 9. t. m., koncertiral v ljubljani moški pevski zbor Sokola iz Moravske Ostrave. Nastopil je v mali filharmonični dvorani, ki pa je bila presenetljivo slabo zasedena, morda tudi zaradi neugodnega vremena. Gotovo pa bi bila dožnost vseh nacionalno čutečih, da bi se udeležili koncerta, ki je bil obenem mala manifestacija medsebojnega prijateljstva obeh narodov, kar se je očitovale že v uvodnih himnah. Zbor sam šteje okrog 50 članov, izrujenih in zanesljivih pevcev, ki jih z mladenički navdušenostjo, zasnošom in suverenostjo vodi pevovodja in skladatelj F. M. Hradil. Spored je obsegal večinoma epične, z nacionalnim čustvom prežete skladbe čeških skladateljev. Po obeh državnih himnah je zbor izvajal sokolsko himno: »Straža domovina«, na kar je sledila ena najefektnjših in najprenejših točk sporeda, J. B. Forsterjeva »Sv. Vavrac. Virtuozi v zborovskih formah, je sloveči skladatelj podal v tej pesmi vse hrepeneje češkega naroda po osvojenju in to v izklesani, vzorni obliki. Istega skladatelja »Narodna« je liričnega, lažjega značaja. Krizovskega »Utopljenjak« je pisana v poljudnem slogu in je skladba starejšega kova in datuma. Tudi Smetanova »Kmetak«, koeje besedilo presenetljivo spominja na Kozeevoga »Kdo je mar?«, se poslušaje priljubljenih kadenc in postopov, vendar skladate-

ljeva tvorna sila in iznajdljivost zdaleka nadkrijujeta inventivo poeta. Po prvem delu sporeda sta nagovorila pevce g. Pečenko kot predsednik pevskega zbora Glasbene Maticice, ki je poklonila zboru lepo venci, in g. Kajžel kot starosta Sokola, ki je podaril pevovodji spominsko knjigo.

Drugi del sporeda je otvoril K. Bendl z uspešno, preprosto »Koračnico Taboritove«, narkar je sledila Hradilova »Pesem Beskidov«, modernega dramatična skladba, kakor njegovega učitelja Janačeka »Sedemdeset tisoč«, ki z naravnost revolucionarno drznostjo gradi v konsekventni polifoniji. Ta del sporeda je bil jako učinkovit in dramatičnost pesmi je našla pravega glasnika v močnem, polnodonečem zboru. Posebno je bilo občudovati krasno dinamično stopnjevanje skladb, ki je zvenelo mestoma kar instrumentalno in ki je v najboljše meri pripomoglo k temu, da koncert kljub dokaj dolgemu in napornemu sporedu ni postal monoton.

Zaključni del so tvorile narodne pesmi v prireditvi Hradila, Spilke, Hilmera in Malata, večinoma vesele pesmi, ki so izzvale ogromen aplavz, kateri se posebno po zadnji slovenski, kar ni hotel poleči in je bil zborovodja prisiljen, dodati še dve pesmi. Tako sta vsaj navdušenje in odkritosrčno odobravanje publike nadomestila, kar je zgrešila odsotnost širšega kroga koncertni obiskovalcev. Upam, da so pevci od oduševljenega sprejema odnesli tako prijetne vtise, kot mi od njihovega koncerta. L. M. 8

Iz Trbovelj

— **Članom Slovenske maticice.** Vse člane, ki za letos še niso poravnali članarine in so knjige že prejeli-prosim, da jo poravnajo. Kdor nima več poloznice, naj si kupi blanket pri poštnem uradu in zapíše nanj številko ček. računa Sl. M., ki je 11.672. Poverjenik.

— **Cerkvena tatvina.** V farni cerkvi se vrše nekatere duhovne vaje, ki jih obiskuje večje število občinstva. Cerkveni nabiralniki so ob takih prilikah vedno bolj polni. To je slutil najbrže neznan uzmovci, ki se je v sredo popoldne splazil v cerkev in s silo vlomil v dva nabiralnika ter odnesel ves cerkveni namenjen denar. Tatu pridno zaledujejo orožniki.

— **Snež.** V noči od srede na četrtek je 'ivljalo po naši dolini dnevna nevihta. Zjutraj se sicer ne bo še držal, vendar je to znak da je konec toplice jeseni in da se bliža nezaprno zima, ki bo letos najbrže zelo zgodna.

Žrebanje v drž. razr. loteriji

Dne 7. oktobra so bile naslednje, pri nas kupljene srečke izžrebar po Din 1000 so zadele štev. 17.998, 7555 in 20.188.

po Din 500 pa štev. 7.528, 14.106, 14.125, 17.941, 17.959, 17.980, 30.975, 34.779, 53.464, 55.219, 58.247, 58.255, 66.609, 66.635, 66.669, 78.752, 84.554, 84.605, 99.798, 100.706, 103.137, 109.789, 109.871, 109.893, 109.894, 120.123, 120.144, 120.274, 123.803.

Naslednji razred je tako zvani milijonski razred in morajo biti vsi predpisani večji in glavni dobivki izžrebani Opozarjamo na to vse lastnike naših srečk, da jih pravočasno obnovijo. Onim, ki so bile srečke izžrebane za male dobivke, bomo srečke zamenjali za neizžrebane, da bodo mogli igrati tudi v »milijonskem« razredu. Izžrebane srečke nam je takoj vpostati.

Zadružna hranilnica, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Domače vesti

Napoleonova številka „življenja in sveta“

Pravkar je izšla številka 15. tedenske revije „Življenje in svet“ z naslednjo vsebino: **Napoleonova pot po slovenskih tleh** (Dr. Jože Rus — z dvema slikama). **Telo — simboli duševnosti.** **Charles Nodler o Ljubljani** (Volontaire). **Zrasli zakonci.** **Prvi raketni polet** (z dvema slikama). **Življenje in delo čebele** (Dr. Fr. Maidl). **Iz Mandžurije** (s štirimi slikami). **Pojdi z menoj!** (Osip Dimov). **Iliške dežele v luči statistike** (Dr. Jože Rus).

Določevanje spola. **Čarovniški procesi na Slovenskem** (Dr. Vladimir Travner). **Svetloba, ki je potrebovala 40 milijonov let do zemlje.**

Novo čudo tehnike. **Libijska pokrajina** (s sliko). **Obročniki ptiči.** **Številki, ki jo krasi slika Napoleona iz let njegove poti po naših kraljih** (lesorez slikarja grafika E. Justina) je priložena lepa umetniška priloga.

Mlin na veter pod Ptujem. **Življenje in svet** izhaja tedensko in stane polletno (zaključena knjiga) 40 Din, četrtletno 20 Din, mesečno 8 Din, posamez. na številka pa samo 2 Din. Naroča se pri oporavi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

* **Uradni list državne banovine** prinaša v št. 100 zakon o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja, zakon o praznikih, pravilnik za upravo penzijskega fonda Advoakatske komore v Ljubljani ter razne razglaste in oklice.

* **Delegacija škotskih žena v Beogradu.** V sredo popoldne se je v Beogradu pripeljala delegacija društva škotskih žena — Skotish Womens Hospital — ki jo tvorijo predsednica na vikontesa Coudry, blaginica Gertruda Kiney ter še šest drugih odličnih dam. Delegacija je prišla k svečanemu otvoritvi nove bolnice na Dednju. Na kolodvoru so delegacijo sprejeli dekan medicinske fakultete, zastopnik angleškega poslanstva in predstavniki raznih županov in kulturnih organizacij.

* **Izseljevanje.** Statistika izseljenjskega komisarijata v Zagrebu kaže za julij t. l. naslednje kretanje: Izselilo se je preko morja 1232 oseb, iz Slovenije 121. Največ jih je odšlo v Argentino (395), kakor je v obče letos odšla v to državo največja kvota, namreč 3510, torej za 613 več kakor lani. To pač zato, ker je Kanada recidivala izseljevanje iz naše države. Iz prekomorskih držav se je v juliju vrnilo 612 naših. V evropske države je odšlo tekom julija skupno 1713 naših, v letošnjem letu pa skupno 6526. Največ se jih je julija izselilo v Francijo (1419).

* **Zasačeni cigani.** V Podvelkem vrhu pri Blokah je bil 3. t. m. izvršen v trgovino Ivana Usenika drzen vlom. Strojilo so odnesli 40 kg žgane kave, 70 parov raznih ženskih in moških nogavic, 3 zimske jopiče, črno moško obleko, črno suknjo, rjav obleko, črn površnik, več perila in 1400 Din gotovine. Skupna škoda je znašala okrog 8000 Din. Kakor so ugotovili orožniki postaje v Novi vasi, so drzen vlom izvršili cigani družine oman, ki pa so blago skrili v gozdu. Cigani, dasiravno jim je tatvina dokazana, vse taje.

* **Ne hrani gotovine po žepih.** V Srednji vasi pri Senčurju je te dni vplomil neznan dolgostranež v stanovanje Marije Sajovic ter prebrskal vse, ne da bi našel kaj prijemnega. Slednjici je pretipal še žep kralj gospodinje ter dekle Marije Debeljakove ter našel v njih 5050 Din gotovine, nakar jo je jadrno popihal.

* **Nasilni cigani.** V Karlovcu in okolici, kjer je v polnem teku trgatav, so zadnje dni razna nasilstva na dnevnem redu. Izgredi so povzročili večina v pijanosti od dobrega mošta in pa od naših šmarnic podobnega »direktorja«. Celo cigani, ki drugače niso ravno vdani pijančevanju, so tokrat v prvih vrstah vinjenih nasilnežev. Policija je imela obilo posla s cigansko družino Marka Hudočevića, ki je brez vsakega povoda napadla nekega tesarskega mojstra in ga težko ranila.

* **Tafinska trojka.** Splitška policija je zaprla trojico zaničivih tatov. Baškovič, Č. Kapelovič in Damjanovič, ki so v mestu oškodovali več trgovcev za precejšnje vsote. Tafinska trojica je zahajala skupne v trgovine in je svoje zločine izvajala na ta način, da sta se dva na vso moč pogajala s trgovci ter pregledovala blago, dočim je tretji medtem kradel.

* **Nevaren pustolovec.** V Kapnju v Bosni so zaprli nekega Huso Sikiro zaradi drzne goljufije in ropu. Sikira se je nekemu Ramu Pariju, ki je hotel vtihotaniti 20 ka tobaka, v Sarajevu predstavil za policijskega agenta. Navpovedal mu je »aretacijo«, češ da ga bo odvedel okrognemu sodišču v Visoko. Med potjo je pa začel agent pripovedovati tihotapcu, da bi bil pripravljene izpustiti ga proti primerni odškodnini, ker se mu smili. Zahteval je, da mu da ves tobak in denar, ki ga ima pri sebi. Tihotapca ni šel na ta lim. Zahteval je od agenta, naj izvrši svojo dolžnost in naj ga odvede sodišču. To pa zopet lažnemu agentu ni šlo v račun ter je enostavno tihotapca z revolverjem v roki prisilil, da mu je izročil tobak in denar. Naibrž je mislil, da si tihotapca ne bo upal oblasti prijaviti cele zadeve. Tihotapca je pa to vendarle storil in po njegovem opisu so sedaj tudi zasačili roparja in goljufa.

tapec ni šel na ta lim. Zahteval je od agenta, naj izvrši svojo dolžnost in naj ga odvede sodišču. To pa zopet lažnemu agentu ni šlo v račun ter je enostavno tihotapca z revolverjem v roki prisilil, da mu je izročil tobak in denar. Naibrž je mislil, da si tihotapca ne bo upal oblasti prijaviti cele zadeve. Tihotapca je pa to vendarle storil in po njegovem opisu so sedaj tudi zasačili roparja in goljufa.

* **Opozarjamo na današnji razglas o licitaciji za adaptacijo žrebčarne na Selu.** 12418

Iz Ljubljane

— **Meščani!** 12. in 13. t. m. bo proslavilo mesto Ljubljana 120-letnico, odkar je bil izdan ukaz o ustanovitvi liliških dežel z glavnim mestom Ljubljano. Vabim prebivalstvo mesta Ljubljane, da okraši ob tej priliki svoje hiše z državnimi zastavami ter da mnogobrojno sodeluje pri teh slavnostih. Zupan: dr. Dinko Puc.

— **Sokolstvu mesta Ljubljane in okolice.** Dne 14. t. m. poteče 120 let, odkar je bil podpisan ukaz o ustanovitvi »liliških dežel«. Ta doba francoskega vladanja je bila velikega pomena za naš nadaljni nacionalni in kulturni razvoj. V nedeljo, dne 13. t. m. bo slavnostno odkrit spomenik »lilije oživljene« na Valvazorjevem trgu. Sokolstvo se udeležiti te slavnosti v kroju. Pozivljamo vas, da sodelujete pri povorki, ki se vrši pred odkritjem spomenika, v kar največjem številu. Zbirališče Sokolstva je točno ob 9.15 na vrtu Narodnega doma. Društva naj pridejo z praproci. Zdravo! Starešinstvo JSS.

— **Moto-klub Ljubljana** poziva vse svoje člane, da se udeležijo sprejema ob priliki odkritja spomenika »lilije oživljene« klubovim znakom. Zbirališče na Krekovec trgu pred Mestnim domom v nedeljo popoldne. — Odbor.

Samo še da es! Daris zadnjkrat!
NEBOTNIK
Ob 4, pol 6, pol 8 in 9 v kino IDEAL

— **»Beji stadion«** St. Moritz, mednarodno shajališče vseh športnikov sveta! Tu se je lani vršila borba za svetovno prvenstvo v zimskem sportu. Kakih 20 narodov je poslalo v ta čarobni kraj svoje najboljšje borce, da si osvoje za svojo državo palmovo vejico. — In to olimpijado bo predvajala ZKD danes, jutri in v nedeljo v Elitnem kinu Matica v divnolem filmu. Videli bomo najboljšje smučarje, divili se njih držnim skokom, občudovali mogoče umetnike v drsnju, sankanju ter še drugih v panogah zimskega sporta. Poleg tega nam poda film sliko o krasotah St. Moritza samega, divno planinsko lego tega kraja, razkošne hotelle, kjer najdemo nešteti tujci vse potrebne komfort. Film je veličastno delo kinematografije in zasluži, da si ga občinstvo ogleda v kar največjem številu. Zlasti ne smajo izostati športniki in ljubitelji narave. Današnja predstava se bo vršila ob 14.30.

— **Iz gledališča.** V soboto 12. t. m. bo uprizorila opera priljubljeno opereto francoskega komponista F. Rougera, ki si je nadel gledališko ime Herve, opereto Mam'zelle Nitouche. Naslovno vlogo bo pela ga Poličeva, Corrina ga Balatkova, Fernanda de Champlatreuxa g. Drenovec, Celestena g. Peček, majorja g. Povhe, Loriota g. Janko. Predstava bo izven.

— **Abiturijentski tečaj na državni trgovski akademiji.** Zbornica TOI razglašala, da so dovršene priprave za otvoritev abiturijentskega tečaja na državni trgovski akademiji v Ljubljani v šolskem letu 1929-30. Otvoritev tečaja je vezana na pogoj, da se prijavi in vpiše zadostno število rednih slušateljev, odnosno hospitantov. Da bo mogoča odločitev, ali naj se tečaj otvori ali ne, poziva zbornica absolvente srednjih in enakovrednih strokovnih šol k vpisu v ta tečaj. Redni slušatelji dobijo na koncu šolskega leta 1929-30 na temelju predpisnih kolokvijev državna izpričevala. Razrednih slušateljev z absolutno srednji ali enakovredno strokovno šolo se sprejmajo tudi hospitantci s primerno predizobrazbo, ki morejo poslušati predavanja, toda nimajo pravice do zaključnega izpričevala, temveč dobijo na željo potrdilo o obisku predavanj. Predavanja se bodo vršila na trgovski akademiji samo v popoldanskih urah. Ukovina znaša 250 Din mesečno (ne kakor smo včasih pomotoma poročali 50 Din). Ravnateljstvo Trgovske akademije sprejema osebne ali pismene prijave dnevnih ali uradnih urah v poslojpu srednje tehniške šole, Aškerčeva ulica 9-II, levo.

— **Večerni trimesečni gospodinjski tečaj na gospodinjstvi šoli »Mladica«** se bo začel v sredo 16. t. m. Vpisovanje bo v soboto, 12. t. m. popoldne in v nedeljo, 13. t. m. dopoldne. Prednost za sprejem imajo mestne službenke in žene mestnih službencev.

— **Večerni akt otvori umetniška šola »Probad«.** Pouk bo dvakrat na teden od 18. do 20. Vpisovanje dne 10., 11. in 14.

t. m. Istočasno se bo vršilo naknadno vpisovanje v ostale oddelke. Podrobnosti so razvidne na razglasni deski »Probad«, tehniška srednja šola, Gorupova ulica 10., čez dvorišče.

— **Vreme se je zopet spreminilo.** Po večerajšnjih nevihtah in deževnem vremenu, blisku in gromu so se ponoči potegnile severne sapa in popolnoma raznale oblake, ki so se porazgubili tekom dopoldneva. Okrog popoldneva smo imeli že zopet lep, jasen dan. Barometer se je jel spet dvigati in je prav mogoče, da bomo imeli še kaj lepih, solčnih dni. Ponoči v sredo je bilo izredno hladno. Planine so se že deloma odele v sneg, ki leži tu v kotlinah na Krimu. Zato je zrak nekak hladet, vendar se bomo še vedno lahko gredli na božjem solncu in bodo spreha'lici ter izletniki prišli na svoj račun. Opoldne je bilo v Ljubljani 14 stopinj toplote.

— **Smrtina kosa.** Umrli sta gospa Franciška Karba, soproga poštnega zvančnika in gospa Jospina Zakrajšek, učiteljica v poklju. Pogreb prve danes ob 15., druge danes ob pol 14. na pokopališču pri Sv. Križu. Pokopnicama blag spomin, žaljučim naše iskreno sožalje!

— **Tatvina.** S hodnika hiše št. 7 na Kongresnem trgu je neznan uzmovč odnesel trgovcu in krznarju Eljiju Ebru dobro ohranjen suknjič sivkaste barve in telovnik v vrednosti 500 Din. — Hišnik Pavel Ficko, uslužben v hiši Jadranske zavarovalnice v Beetaovnovi ulici št. 4. je prijavil, da je 9. t. m. nekdo ukradel iz veže omenjene hiše 1900 Din vredno kolo, rumene barve, znamke »Peugeot« last zavarovalnice.

— **Aretiran tat.** V prenočišču neke gostilne v mestu je bil aretiran večeraj zjutraj 29-letni France S., doma iz Smihela. Franceta so že dalje časa zasledovali orožniki, a jim je ušel in se zatekel v Ljubljano. Baš tu je imel smolo. S. je ukradel že pred tedni v neki hiši v domači vasi srebrno uro, poleg tega pa ima na vesti še nekaj drugih grehov. Po zaslišanju na policiji so ga oddali sodišču.

— **Cizo mu je odpeljal.** Sluga Valentin Pančur, uslužben pri trgovcu Samcu na Mestnem trgu, je moral s cizo na glavni kolodvor, Medtem ko se je Pančur mudil po opravkih, se je vozičkar polastil neznan tat in ga odpeljal. Ukradena ciza je bila vredna 500 Din.

Iz Celja

— **Prvo gostovanje Mariborčanov v Celju.** Mariborsko Narodno gledališče bo otvorilo serijo letošnjih gostovanj s Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« v sredo 16. t. m. ob 20.

— **Otvoritev gledališke sezone.** V sredo 16. t. m. bo začela gledališka sezona. Ob 10letnici mariborskega in celjskega gledališča uprava ni mogla izbrati boljšega komada, kot je eno najboljših Cankarjevih del »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, ki je v popolnoma novi inscenaciji g. J. Koviča dosegla v Mariboru izreden uspeh. To bo istočasno prva predstava v abonmanu, ki se zanj dobe izkaznice v trgovini Gorčičar in Leskovsek.

— **Plesne vaje trgovskega društva** se pričnejo v soboto, dne 12. t. m. ob pol 9. zvečer v mali dvorani hotela »Celjski dom« in se k njim vabi vse prijatelje trgovskega stanu.

— **Podaljšanje pražarne v celjski cinkarni.** Celjska cinkarna d. d. je zaprosila sresko načelstvo za obrtno-oblastveno odobrenje za podaljšanje pražarne cinkovih rud na zgornji parceli, ležeči v katastralni občini Spodnja Hudinja. Komisijski ogled se bo vršil v torek ob 15.

— **Mestni autobus celjski bo vozil tudi do Podsedre** na progi Celje—St. Jurij ob j. ž.—Kozje—Podsreda. Voziti prične v stopelju 14. t. m. zjutraj iz Podsedre skozi St. Jurij ob j. ž. na Celje in popoldne nazaj ob 17. z ozirom na to, da je del ceste nov, drugi del pa bol ozeke in vplu-gast, bo potreboval iz Celja do Podsedre 2 uri in četrt. Vožnja bo stala: v Celje iz Podsedre 38 Din, iz Kozja 32 Din, iz Pilštajna 29 Din, iz Prevorja 24 Din, v St. Jurij pa iz Podsedre 29 Din, iz Kozja 24 Din in iz Pilštajna 21 Din. Podrobni vozni red bo pravočasno objavljen.

— **Nastop hladnega vremena.** Včeraj se je vreme spreminilo in se je nebo zopet zjasnilo, toda temperatura se je močno

Damski plašči

od najfinejšega luksuznega izdelka in blaga do preprostitih so najugodnejše v izbiri pri vrdki

Fran Lučić, Stritarjeva ul.

Ze se stavi: R. Badjurov vodnik

STO IZLETOV PO Gorenjskem, Dolenjskem, Notranjskem.

Naročila v subskripciji po znižani ceni vezan izvod Din 50, broširan Din 45 sprejema: Rud. Badjura, Ljubljana. — Veliko županstvo. 12417

Toplih oblačil

trikotažo, perilo, nogavice, rokavice, kravate, čepice in vse drugo za zimo boste kupili najbolj ugodno pri A. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Modo jeseni

v gobelinah za blazine, prte in druga ročna dela vidite pri tvrdki

TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1.

znižala in solnce v popoldanskih urah ni imelo nobene toplote več. Na višjih vrhovi v danji celjski okolici je zapel v sredo in v naslednji noči prvi letošnji sneg. Ljudje hitijo z nabavo potrebnega kuriva, ki ga je pa že težko dobiti; zlasti primanjkuje prvovrstnega premoka iz Hude jame pri Laškem, ker se zdaj krijejo predvsem državne potrebe.

— **Zopet tatvina v Marijini cerkvi.** Cerkovnik v Marijini cerkvi Martin Tratnik je prijavil policiji, da je neznan tat vplomil zopet v dva nabiralnika mlodarov. To je jatos že četrti vplomna tatvina v tej cerkvi. O tatu ni nobenega sledu. Vlome v omenjeni cerkvi najbrže izvršuje ena in ista oseba, ker so vsi vplomi izvršeni na popolnoma enak način.

— **Tatvina kolesa.** V Celje se je pripeljal po opravku s kolesom Alojz Čater iz Trnovca pri St. Jurju ob južni železnici. Ker se je mudil v pisarni Invalidskega doma, je prislomil kolo na hišnem hodniku, ob zid. Ko se je čez par minut vrnil na hodnik, kolesa ni bilo več na mestu. Ukradeno kolo je last g. Kregarja iz St. Jurja in je znamke »Puch«, črno pleskano ter vredno 2000 Din. Tatovi koles so postali v zadnjem času v Celju zopet izredno agilni.

Policija
v kino Ljubljanski Dvor

Iz Maribora

— **Seja širšega odbora Pedagoške Centralne** se bo vršila dne 13. t. m. na drž. ženskem učiteljskem v Mariboru. Začetek ob 10. uri. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika in poročila funkcionarjev. 2. Razgovor o samoizobraževalnem delu v letu 1929-30 na podlagi »Popotnikovih« smeric. 3. Organizacija pedagoških krožkov in delovnih zajednic. 4. Popisnice. 5. Slučajnosti Vabljeni so delegati posameznih učiteljskih društev, a tudi ostali učitelji vseh kategorij, ki so zainteresirani na pedagoškem delu.

— **Društvo Rdečega križa v Studencih** je s svojo prireditvijo dne 5. t. m. tako v moralnem kakor tudi v gromotnem oziru nad vse pričakovano dobro uspelo. Vsi obširni, skrbno okrašeni gostilniški prostori g. Senice so bili zasedeni do zadnjega kotička, razpoloženje občinstva je bilo naravnost izborno. Kaj čuda! Saj so igrale kar tri godbe, dvoje najetih, tretja kot dobrodošel gost. Gostilničar je postregel a dobro kapljico in okusnim prizrikom po zmernih cenah. Dvoje pevskih zborov. pevsko društvo »Enakost« ter manjši zbor pozhrtvalnih pevcev gledališkega zbora pod vodstvom g. Vaude, je menjale ubrano zapelo dokaj naših melodioznih pesmic, ki jih je občinstvo poslušalo s posebno pozornostjo. Srčna hvala tem znanilcem in glasilcem miline in lepote slovenskih popevk. Izredno bogato je bil založen srečolov z nad 200 čednimi dobroti. Malokateri predmestna prireditelj se je mogla ponahšati s tolikim krasnim cvetjem za razpečanje 250 žlahtnih nageljčkov — dar gospe Jakličeve — je bilo na mah razprodano. Društvo se iskreno zahvaljuje vsem svojim prijateljem in dobrotnikom, ki so z denarjem oziroma z darili pripomogli skupno »gg. pevci do tako ugodne bilance našega večera. Posebno zahvalo pa izreka rodbini Jakličevi, ki je prvačila v žrtvah za dobrobiti najmlajše veje družstva Rdečega križa.

— **Mariborsko strokovno pristanjšče.** Z zaključitvijo pogodbe med Avstrijo in Jugoslavijo o vzdrževanju potniškega letalskega prometa med obema državama, je stopelo vprašanje zgraditve aerodroma v Mariboru zopet v ospredje. Tainik mariborskega Aerokluba dr. Sestan se je v to svrhu podal te dni v Beograd, kjer je uredil poslednja neresena vprašanja o zgraditvi aerodroma. Kakor se nam poroča, so priprave že toliko napredovale, da bo moglo prvo potniško letalo pristati v Mariboru že prihodno pomlad. Načrti za zgraditve aerodroma so že odobreni in zagotovljena so tudi denarna sredstva.

— **Okrogna skupina državnih nameščencev in upokojevcev v Mariboru** ima v nedeljo 13. t. m. ob 11. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma informativni sestanek, na katerem bodo poročali glavni funkcionarji zveze državnih nameščencev v Ljubljani o glavni skupščini saveza v Skoplu in o drugih važnih vprašanjih. Po sestanku bo občni zbor Društva upokojevcev.

— **Službo skrbstvene sestre** v mestnem mladinskem domu v ljudskem vrtu razpisuje mariborski mestni magistrat. Skrbstvena sestra bo obenem gospodinja in nadzirateljica otrok. Služba je pogodbeno z 9000 Din letne plače, hrano in stanovanjem v zavodu. Prednost imajo prosilke, ki so že bile zaposlene v tem svotstvu in imajo po možnosti bolničarski in gospodinjstki tečaj. Kolkovane prošnje naj se vložijo na mestni magistrat s potrebnimi osebnimi opisi, dokazili o doseganem službovanju ter šolski izobrazbi.

— **Sneg pobelli Pohorje.** Z naglim preokretom jesenskega vremena smo se pred sv. Luko dobili sneg. V noči od srede na četrtek je pobellil Pohorje. V dolini že ču-timo rezek dih prvega snega. Nenadni deževni naliv je zlasti ilovico v vinogradih tako zmehčal, da je trgatve za nekaj dni nemogoča. Vremenski preokret je tudi pregnal z mariborskih ulic sladoledarje, ki so se umaknili kostanjarjem, katerih je letos mnogo več kakor druga leta.

— **Koncert v mestnem parku** prihodnjo nedeljo zaradi manifestacijskega zborovanja odpade.

— **Avtomobilska nesreča.** ki se je pripetila v nedeljo zvečer med Hočami in Framom, in pri kateri je našla smrt 43-letna viničarka Terezija Vutolen iz Framo, dočim je bil nastavljenec mariborske lesne tvrdke Domicelj, 27-letni Ivan Pernek

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730
Premijera! Danes!
„Podzemski svet“
Kriminalni film iz življenja.
Evelia Brent! J. v. Sternberg
Ob 4. 47. 38. in 9. ml.

težko ranjen, je prej ko slej še vedno živita v temo. Orožniki v Račjem vrše sicer obširne poizvedbe, da bi izsledili brezobzirnega avtomobilista, ki je obe žrtvi podrl na tla in ju pustil potem brez pomoči na cesti, vendar pa doslej brez uspeha. Težko ranjeni Pernek je izjavil včeraj v bolnici v Mariboru, da je šel s svojo spremljevalko Vutolenovo v kritičnem času mirno po cesti, ko je nenadoma pridrel z veliko brzino neznan avtomobil in oba podrl. Namesto, da bi jima priskočil na pomoč, pa je šofer še z večjo naglico nadaljeval vožnjo in kmalu izgubil.

— **Obdukcija trupla umorjenega posestnika Kancerja.** Zagrebetni umor posestnika Rudolfa Kancerja od Sv. Križa pri Mariboru zbuja čimdalje več zanimanja med občinstvom. Trije oddelki mariborskih orožnikov so stalno v službi in marljivo vrše poizvedbe na vse strani, vendar pa so doslej zaznali le rahle sledi. Včeraj dopoldne sta izvršila zdravnik dr. Zorjan in dr. Jurečko v navzočnosti sodnega svetnika dr. Lenarta v mrtvašnici v Kamnici obdukcijo Kancerjevega trupla. Komisija je pri tej priliki ugotovila, da je nastopila smrt zaradi izkrvavitve in otrpnenja možganov. Zločinec je zadal žrtvi dva smrtna udara, prvega čez levo stran temenice, drugega pa čez levo stran lice in senc. Udarec na desni strani temenice ni bil smrten Zadeva je vsekakor silno za-goneta in bo imelo orožništvo mnogo truda pri poizvedbah.

— **Tragedija otroka.** V družini delavca Franceta Krumpaka v Mariboru se je pripetila te dni silno tragičen slučaj. V neopaznem trenutku je namreč komaj dveipolletni Franček stikal po jerbasu svoje matere in iztaknil stekleničico octove kisline. Še predno je mogla mati do preprečiti, je otrok kislino spil. Dasi sa ga takol prepeljali v bolnico, vendar je bil ves trud zdravnikov zaman. Nedolžni otroček je po dvodnevnem trpljenju podlegel.

— **S puško se je nevarno obstrelil** po lastni neprevidnosti v sredo popoldne 29-letni viničar Avgust Dvoržak iz Kušernika pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Manevral je namreč tako nerodno z njo, da se je sprožila ravno v trenutku, ko je bila cevka obrnjena proti njemu. Težko ranjena Dvoržaka so prepeljali z rešilnim avtomobilom v mariborsko splošno bolnico.

— **Z voza je padel** po nesrečnem naključju v Orehovi vasi 50-letni posestnik Martin Kmetič, ko je peljal voz sadja na kolodvor. Zlomil si je pri tem ključnico in dobil tudi notranje poškodbe. Prepeljati so ga morali v mariborsko bolnico. Njegovo stanje je sicer precej resno, vendar upajo zdravniki, da ga ohranijo pri življenju.

Iz Kranja

— **Cepljenje proti skratinki** je za enkrat zaključeno. Dosedaj sta bili cepljeni dve partiji otrok, vsaka po trikrat. Najboljši odziv je bil pri prvi partiji. Nekateri starši, ko so zvedeli, da cepljenje ni obvezno, niso pustili cepiti otrok drugič ali tretjič, kar gotovo ni bilo prav, ker so otroci, ki so bili cepljeni po trikrat, zavarovani pred to nevarno boleznijo za dolgo dobo let.

— **Filmska senzacija in Miss Kranj.** V Narodnem domu se bo danes ob 20.30 predvajal vefilmski »Kneginja Nataša«. Predvajanje se ponovi jutri ob istem času, v nedeljo pa se bo ob 16. 18. in 20.30 predvajal vefilmski »Rapsodija«. Pri predstavah bo sodelovala znamenita ciganska godba primaša Baranje iz Subotice. Po predstavah bo koncert te godbe v kavarni. S filmsko senzacijo bo vezvano gasovanje za miss Kranj. Predvajal se bo tudi film kandidat za to častno mesto, ki je prav dobro uspel. Ta film se bo kazal med odmori prej navedenih filmskih senzacij. Istočasno se bo tudi glasovalo za miss Kranj in bodo rezultati objavljeni že po vsaki predstavi.

Iz Škofje Loke

— **Sestanka v mestni posvetovalnici** v svrhu ustanovitve krajevne organizacije Matice živih in mrtvih kraljevine Jugoslavije, se je udeležilo 23 zastopnikov škofjeloškega javnega življenja, ki so v daljši debati ugotovili, da bi bilo preuranjeno, brez zadostnega sondiranja terena preiti k namešanju ustanovitvi društva. Izvolili se je petčlanski odbor, v katerem so gg.: sreski poglavar dr. Dionizij Mara, zastopnik Škofje Loke Viktor Zuzek, župan Stare Loke Anton Hafner, župan Zmčina Franc Bernik in zapiskar Jelo Janežič, ki naj pripravijo vse potrebno za oživotvorenje Matice.

— **Sadarska podružnica v Gaberku nad Škofjo Loko** priredi v svrhu dobožitve krajevne sortimenta sadjarske razstavo v okvirju domačih možnosti v nedeljo 13. t. m. Delovanje podružnice so poleg upravitelja šole gosp. Janeza Gruma osnovali napredka željni kmetaki posestniki z gg. Hribernikom in Mrakom na čelu.

— **Starši šoloobveznih dečkov** se opozarjajo, da morejo izročiti proti malenkostni odškodnini svoje otroke v oskrbo gđ. Minki Smeletovi ali Ivani Dermotovi, ki sta v zadovoljstvo učiteljsstva uvežbani za izvensolsko nadzorstvo in pouk mladine. Doslej oskrbujeja 71 dečkov.

— **Nogomet.** V okviru Sokola se je ustanovil za Škofjo Loko nogometni odsek, ki bo rešil navdušene športnike materijalnih skrbi in jim zagajural uspešen razmah. Sestavljen je iz članski odbor, ki ga vodi poročnik br. Otmar Sever. Kot trener in kapetan fungira br. Marjen Zigon, znan kot izvršen smučar. Klub dobi igralske čevlje, bele hlače in drese rdeče barve. Pravitnik br. Berčiča, duševnega vodje nogometnega pokreta, je tebečni odbor Gor. šk. župe na osnovi akceptiral za vsa v župi vključena društva.

</

Iz življenja in sveta

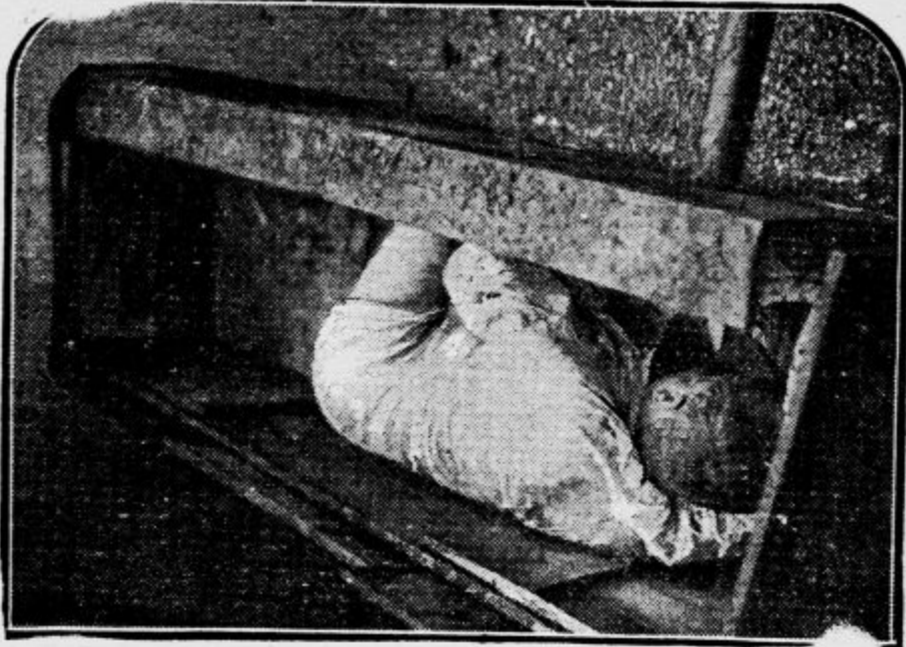
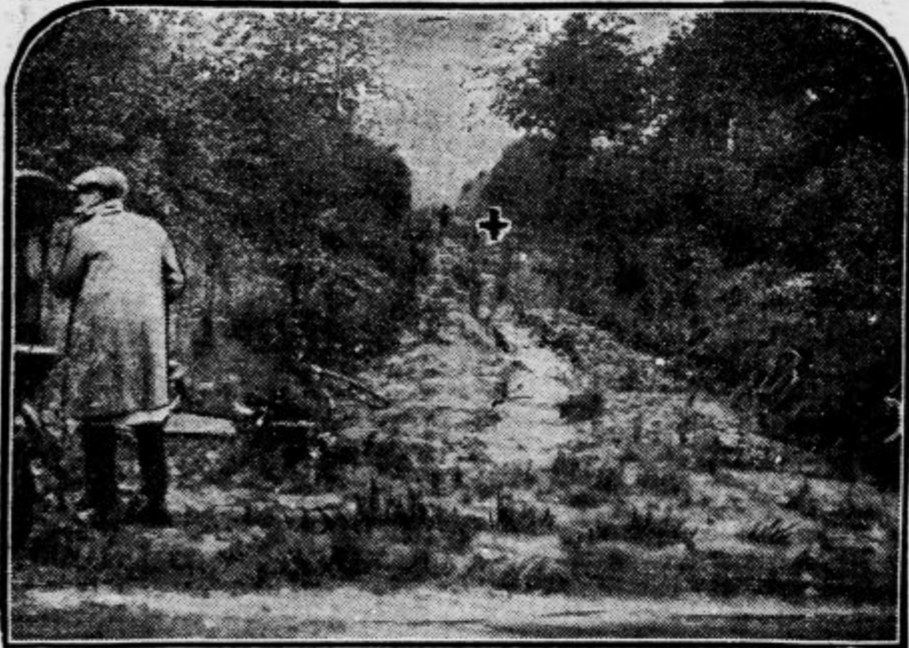
Champaubertski marki - živ pokopan

Prošli teden je doživel Pariz kriminalno senzacijo, ki se more sicer poročiti le v možganih rafiniranega romanopisca. Vsi dnevniki in tedniki so pisali o nenavadni smrti lažnega markija Champaubertskega, ki je umrl na povelje modernih inkvizitorjev vitezov Temide. Njegova smrt je bila nasilna in strašna do pretresljivosti.

Pred časom je lažni marki, v resnici pustolovec Passal v nekem gozdu naškočil in oropal francoskega zlatarja.

baje napraviti s tem činom reklamo za knjigo svojih spominov. Legel je v krsto in se dal pregrniti z zemljo, uredil pa je tudi vse potrebno, da se ne zaduši. Previdel se je bil s cevko za dovajanje zraka in hrane.

Podoba pa je, da je ta odpovedala. Lažni marki se je pod zemljo zadušil in francoska kriminalna policija raziskuje sedaj njegov slučaj. Javnost čaka na rezultat preiskave z velikansko napetostjo.

Bil je za ta zločin obsojen na več let ječe. Ko se je vrnil v svobodo, pa se je našel krožek ljudi, ki so smatrali, da je bila kazen preskromna in pokora premajhna. Sklenili so torej, da mora biti zadoščeno pravici z novo sodbo, ki pa naj bo ne le stroga, ampak tudi inkvizitorska. Zaprli so lažnega markija v rakev in to položili v zemljo. Čez nekaj dni so prišli v Verneuilski gozd, da ga odgrebejo. Ko so to storili, pa so videli, da je že mrtev. Zadušil se je bil v rakvi pod prstjo.

Poleg te verzije se je raznesel še drugi glas, ki veli, da je champaubertski marki sam kriv svoje smrti, ker se ni dal zakopati na povelje drugih, ampak po lastnem prevdaku. Hotel je

Naša prva slika zgoraj prikazuje kraj v Verneuilskem gozdu, kjer je bil pustolovec zakopan. Druga slika kaže lažnega markija ležečega v krsti. Iz lege telesa so ugotovili, da se je pustolovec strašno boril s smrtjo. Na tretji sliki vidimo voz, ki je pripeljal pokojnika na policijsko prefrtznost.

Blago potrebujete

za zimsko suknjo, za obleko, dalje rabite dežni plašč in drugo. Zelim Vam vse to nuditi prav ugodno v najboljših kvalitetah. Vabimo Vas h trdki

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Mož z dvema ženama

Na dunajskem centralnem pokopališču se je ustrelil penzionirani železniški uradnik Kellenböck. K temu obupnemu dejanju poročajo avstrijski listi sledeče:

Kellenböck, ki je štel sedaj 35 let, je bil pred petimi leti v službi na postaji v Tullnu, kjer se je poročil s kmečkimi dekletom. Imel je dva otroka in zakon je potekal mirno, dokler se ni pred pol leta zaljubil v mlado dekle iz Tullna. Izdal se ji je za samca in tako jo je lahko pregovoril, da sta se v neki dunajski cerkvi poročila. Duhovniku je predložil ponarejene listine. Svojo pravo ženo in oba otroka je bil zapustil že ob začetku svojega ljubezenskega razmerja, dal se je penzionirati in je odšel na Dunaj, da si poišče drugo službo. Prva žena, ki ni vedela, da se je vnovič poročil, je prišla v stiske in je intervenirala pri orožnikih, da bi ji moža poiskali. Med tem se je razvedela v Tullnu vest o Kellenböckovem dvojnem zakonu, druga žena, ki je bila noseča, je prišla na Dunaj, da postavi moža na odgovor. Priznal ji je vse in to jo je tako potrla, da se je zastrpila. Od žalosti in od strahu pred pravico, ki ga je iskala, si je Kellenböck ob njeni krsti na pokopališču pognal kroglo v glavo.

Lažni marki Champaubertski zgoraj v popotni opremi s klobukom in palico v roki, spodaj obraz v profilu.

Mož, ki izdeluje zlato

Naši čitatelji se bodo še spominjali »izdelovalca zlata« Tausenda, ki so ga aretirali v Monakovem, češ da je navaden goljuf. Tausend sedi še vedno v preiskovalnem zaporu, a kakor poročajo, je prišlo v njegovi aferi do senzacionalnega preokreta. Tausend se je bil ponudil, da bo izdelal neko količino zlata iz svinca pred sodno komisijo in to ponudbo so prejeli. Eksperiment se je izvršil v monakovski kovnici denarja in ga je kontrolirala komisija, sestojča iz ravnatelja in drugega visokega uradnika te kovnice, dveh policijskih uradnikov, preiskovalnega sodnika in državnega pravdnika. Tausenda so natančno preiskali, kakor tudi material, ki so mu ga dali na razpolago. In možu se je dejansko posrečilo pridelati znatno količino čistega zlata — tako vsaj pišejo monakovski listi. Tausend sedaj zahteva, naj ga takoj izpuste iz zapora.

Radioaktivna celih 7 let po smrti

Radioaktivne snovi, ki prodrejo v človeško telo, povzročajo, kakor znano, v tkivu, kosteh in v krvi škodljive spremembe, zato se vršijo dela s takšnimi snovmi dandanes le z največjo previdnostjo. Kako dolgo pa se te snovi ohranijo v telesu, kaže slučaj neke mlade Italijanke, ki je bila pred sedmimi leti zaposlena v neki angleški tovarni za izdelovanje svetlečih se kazal na urah. 12. septembra 1922. je umrla, ne da bi bil znan vzrok njene smrti. Ker pa so opazili na drugih delavcih istega podjetja podobna vnetja kakor na njej, so začeli sumiti, da bi utegnil biti vzrok v radiju. Njeno truplo so sedaj odkopali in pokazalo se je, da so vsebovali vsi napol razpadli deli njenega telesa radioaktivne snovi. Te so ji uničile življenje.

Letošnja sadna letina

Kakor javljajo pregledi iz vseh krajev sveta, bo letošnja sadna letina dobre srednje vrste. Skoro povsod v evropskih deželah bo mnogo jabolk. Hrušk bo nekoliko manj, zato pa bodo tem obilnejše slive in češplje. Grozdje kaže dobro.

Posamezne dežele ocenjujejo strokovnjaki takole: V Jugoslaviji in Bolgariji bo sadna letina dobra, ponekod celo izvrstna; Rumunija nekoliko zadržana za obema imenovanima deželahma. Nemčija je bila v severovzhodnih predelih precej prizadeta po mrazovih in slani, zato bo tam manj sadja. Prav zadovoljivi pa so izgledi za letino v Srednji in Zapadni Nemčiji. V Italiji bo dobra letina za jabolka in hruške. Tudi v Franciji bo letina, vsaj kar se jabolk tiče, znatno boljša od lanske. Severna Francija ima torej vrlo povoljne izgleda za velike količine sadjevca. V Avstriji

bo nekoliko manj jabolk kakor prejšnja leta, hrušk pa nekaj več. V Ameriki bo letina jabolk slabša od lanske, Kanada pa že dolgo ni imela tako ugodnih sadnih izgledov kakor letos.

Hiša za 50.000 oseb

Na zadnji seji newyorškega mestnega parlamenta so sprejeli načrt za največjo zgradbo na svetu. Stala bo ob Broadwayu na križišču Thomasstreeta in Worthstreeta, visoka bo 150 nadstropij in bo imela podobo velikanske kocke, iz katere se bo vzpenjal 50 nadstropij visok stolp. Na strehi bo letališče. Novi nebotačnik je namenjen večinoma poslovnim prostorom in bo v njem opravljalo svoja dela kakšnih 50.000 oseb.

Roman z živimi junaki

Pariško javnost razburja velik literarni škandal. Cela vrsta uglednih politikov, znanstvenikov in umetnikov se je zvezala proti romanopiscu Félicienu Champsauru, ki je izdal pred kratkim novo delo z naslovom »Nora ali v žensko spremenjena opica«. Junak tega romana so vseskozi živeče osebnosti, ki nastopajo s svojim pravi imenom ali pa le tako malo spremenjenim, da jih lahko vsakdo spozna. Med prve spada n. pr. Clemenceau in dr. Voronov, med druge znana igralka Cécile Sorel, ki jo je avtor spremenil v Cécile Borel. Med drugimi nastopa tudi Anatol France pod imenom Ernest Paris, ki umre na posledicah Voronovega pomlajevalnega poskusa. Prizadeti bodo pisatelja tožili, vendar je uspeh tega koraka zelo dvomljiv, ker so francoski zakoni v tem pogledu zelo liberalni.

Rožna letina na Bolgarskem

Kakor poročajo iz Sofije, je vrgla letošnja rožna letina na Bolgarskem 7 milijonov kilogramov cvetov ali 1880 kg rožnega olja. Pridelek je bil za 20 odst. večji nego lansko leto, čeprav je ob letošnjem potresu mnogo trpel ves Kazanlik. Kilogram rož velja 22 do 26 levov, cene za olje še niso stalne. V inozemstvo so izvozili že kašnih 500 kg rožne esence.

300 poslopij se je zrušilo

Na Sardiniji je divjalo te dni strahovito neurje, združeno s poplavo. Posrebno hudo je bilo prizadeto mesto Uta, ki šteje 2500 prebivalcev. Nevih-ta je prišla sredi noči tako nenadoma, da so se komaj utegnili rešiti pred navalom vodovja na bližnje griče. Živino pa je vso odplavilo in okrog 200 poslopij se zrušilo. Ostalih 100 so morali drugega dne podreti vojaki, ker so bila preveč poškodovana. S tem ni ostalo od mesta nič več razen prebivalcev.

1300 let stara smreka

Na Janonskem se pripravljajo sedaj na proslavo nenavadnega praznika, kakršen je mogoče pač samo na Japonskem, v klasični deželi cvetličnega in rastlinskega kulta. Obhajali bodo 1300-letnico rojstva velikanske smreke ki igra v japonski mitologiji in zgodovini valno vlogo. Zasadil jo je l. 629. v mestu Karasakiju cesar Jonej ob svojem ustoličenju na čast boginji Vakamasahimi. Še dandanes romajo velike množice pobožnih Japoncev k častitljivemu drevesu, ki meri v obsegu 12 in v višino 80 m.

»Moj stari oče ne razume šale.«
»Ali je tako zagrenjen?«
»Ne, ne — gluh.«

Najlepša Turkinja

Najnovejši posnetek Ferihe Tovfik hanime, o kateri smo poročali, da je bila nedavno izvoljena za kraljico lepote na Turškem.

Slovar zločinskega jezika

Brazilska policija je prejela zloglasnega mednarodnega pustolovca Alberta Pinta, pri katerem je našla obsežne zapiske v neznanem jeziku. Kakor so dognali, je šlo za slovar mednarodnega zločinskega jezika, ki so ga bili sprejeli zločinci na svojem nedavnem tajnem kongresu v Leridi na Španskem. Tam so se domenili tudi glede osnovanja centralne tatinske organizacije. Brazilska policija je te svoje izsledke sporočila vsem policijskim direkcijam na svetu, slovar pa, ki so ga bili izdelali trije delegati leridskega kongresa, prevajajo sedaj na francoski jezik.

Spomini sultanove snah

Princ Abdul Kadir, ki je zaposlen v Budimpešti kot član nekega jazzbanda in ki je sin pokojnega sultana Abdula Hamida, je tožil novinarja Adama Persiana, ker je ta v neki brošuri imenoval njegovega očeta strahopetnega in besedolomnega morilca. Kot pričso so zaslišali med procesom impresarija Kadireve ločene žene, princeze Medidže, ki nastopa ta čas v Budimpešti kot varijetetna pesalka. Impresarij je izjavil, da je napisal Persian tisto trditve na podlagi memoarov, ki mu jih je bila tiktirala princesa sama. Princu so sodniki nasvetovali, naj se zadovolji s častno izjavo, v kolikor se tiče stvar njega osebnost, a ta je vztrajal na tožbi.

»Ne pripovedujte mi bajk!«

(Nemški spisal Manfred Georg.)

»Ne pripovedujte mi bajk!« se je nejevoljno branila mladenka, ki je bogastvo svojih črnih las komaj nosila. Sedela je na prostoru 27 voza tretjega razreda v Dvslaku Bruxelles-Köln-Berlin in da bi trdost svojih besed vsaj nekoliko ublažila, je vrgla v svilo obleženo nožico čez drugo.

Mladi mož njej nasproti se je v zadregi naslonil na svojem sedežu nazaj.

»Zakaj pa ne?« je vprašal prizadete vaje si, da bi kazal popolno ravnodušnost.

»Ker so vaše povesti o roparjih prav tako zlagane kakor one v knjigah. Vaše bajke naj bi me samo zavedle, da bi verovala neverjetnosti ter naj bi me odvrgle od stvarnosti, realnosti in onega, kar je danes zame važno. Vi lažete, ker mi hočete na vsak način napraviti flirtanje z vami interesantno, v teh povestih o roparjih pa lažejo avtorji, da bi ugrabili čitateljem zavest, da jih levi čevlji žuli, ali pa, da bo seja, katere se jim je jutri udeležiti, najbolj neprijetna izmed vseh, ki so jim prisostvovali v svojem življenju.«

Ob teh besedah je mladenka zaničljivo odvrnila kup pestrobarnih knjig na klopi ob sebi.

»Toda jaz z vami sploh ne nameram flirtati. Zato sem že preveč zaljubljen. Po tem priznanju se moram pač, da ne odidete iz kupeja, vrniti k stvarnosti. Kje smo? Ze za Liegem? Potem bi vas nečesa prosil. Ali bi mi hoteli skriti ta-le dva krasna čipkarska umotvora, za katera bi nerad plačal carino? Mogoče bi jih hoteli pripeti na eno od svojih oblek? Dame so pač v takih stvareh zelo iznajdljive.«

Deklica se je dvignila, zamrmrala presenečeno par besed o predrznosti, ki pa mora pač temeljiti na pravtako velikem zaupanju, nakar je s tako virtuoznostjo položila čipke v svoj kovček, da je prekosila vse njegovo pričakovanje.

Zmračilo se je. Vlak je drevil proti meji. V mrak v kupeju je jela svetlikati luč svetiljk. Nagnil je glavo nazaj:

»Kaj imate proti povestim o roparjih? Povesti o roparjih vsebujejo prav tako življenje kakor borzna poročila ali pa debeli vzgojevalni romani. Mar mislite, da jih oni, ki jih je napisal tako, da so zadobile pravo obliko, ni tudi doživel? Ali slutite, mlado dete — prosim ne tresite se, ni poklon, kar

vam bom povedal, toda čutil, kak senzacionalen debut v vašem življenju je ta vaša prva vožnja — ali slutite, kakšna roparska zgodba, prescagajoča vse povesti o roparjih, je preprosto, golo, neliterarno življenje? Treba je samo, da iztrgamo iz njega majhen košček, ga nekoliko preoblikujemo in pred nami je doživljaj, glup, divji, zabaven in neverjeten kakor življenje samo. Nekateri se tega sramujejo ter razblinijo ono, kar je čudovitega, v freske dolgočasnosti ali pa je izpremene v neplodne stvore izumetničenja, prav tako, kakor delajo ljudje z dogodki svojega življenja. Meni pa ugaja kratka povest o roparskem življenju, iz katere kaplja še kri dogajanja in ki je brez začetka in brez konca. Pred vsem pa brez vsake utemeljenosti! Kakor utripanje mojega srca pred vam!

Carinski uradniki so prihтели v voz. Bilo je v Herbesthalu. Revizija je gladko potekla. Mladenkini krasni lasje so zmagnali nad belgijsko in nemško korektnostjo. Mladenka in mladi mož sta izstopila ter odkorakala v toplem večernem zraku po peronu nesrečnega kolodvora, katerega razstrelitev je bila uvertura vojne. Deklico je začejalo in kupila si je kupico rdečkaste limonade. Nato mu je dovolila, da sta šetala roko v roki in izkazalo se je, da imata oba opravke v Kölnu. Tam sta krenila skozi pestro gnečo potnikov, kramljuje zajedno kakor brat in sestra, ki ne poznata svojih roditeljev niti ne svojih imen. Živahno vrvenje na ulicah, sence stolnice, satansko jarka svetloba na ulicah prostitutk, sanjavo vigradi, ki je ležala v zraku, liki daljna slutnja, vse to ga je zavedlo, da je prosil deklico, naj nadaljuje z njim potovanje v vozu prvega razreda. Češ, nadaljevala bosta kramljanje in samo v prvem razredu bosta imela dovolj miru, da prideta do zaključka. Pristala je. Ob čaši turške kave je v naglici ponovno revidiral svoje občutke, ni pa mogel priti do popolnoma definitivnega rezultata glede njene absolutne čistosti.

Tedaj je odbila polnoč in ura nadaljevanja vožnje. Plameni plavčev so se medlo svetlikali skozi zastrta okna kupeja. Od časa do časa se je posrečilo sicer dobrovoljnemu, vendar pa vsekako nekoliko radovednemu sprevodniku, da je pogledal skozi zastore v kupe. Videl je mladenko, ki je ležala zlekznjena na klopi in spala, njej nasproti pa je sedel mlad mož, ki je zrl nanjo z nežnostjo in melanholijo. V

Pozor! „Balzam za lice“ Pozor!

P. n. občinstvu naznanjamo, da je zopet dospel francoski balzam za masažo in ohranitev svežega lica. Da se o odličnosti njegovi vsakdo lahko prepriča, je poizkušnja vsakemu dostopna in ga zato točimo zopet v steklenicah na dkg. Zaloga je majhna,

zato pozivljamo prejšnje zamudnike, naj se požurijo. Kdor še ni preizkusil tega kozmetičnega sredstva, se bo natančno podučil o uporabi tega najbolj učinkovitega francoskega balzama sedanosti. Vaše lice bo zopet mlado, sveže, očiščeno vseh mozoljev.

Tovarna je razpisala nagrado 1000 Din onemu, ki dokaže, da kljub pravilni uporabi ni imel nikakega uspeha z balzomom.

„POPPAEA“

Zavodi za proizvodnjo kozmetičnih preparatov odd. F. HANN & KOMP, LJUBLJANA 12402 Dunajska cesta št. 31 (dvorišče levo)

Radio

Izveček iz programov

Petek, 11. oktobra
 LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprod. glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Gospodinjina ura. — 19.30: Italijanska. — 20: Jesen prihaja: petje, recitacije, glasba. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.
Sobota, 12. oktobra
 LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprod. glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Napoleonovi nameni v Ilirijo (predava dr. B. Svetel). — 19.30: Vozjolesovno predavanje. — 20: Prenos iz Uniona: Napoleonova proslava. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra.

VI STE MODEREN ČLOVEK in izkoristite vse tehnične iznajdbe časa, toda v radio-foniji ste zaoštrali, ako ni vaš prejemalec opremljen z
TUNINGRAM BARIJEVIMI CEVMI.

ZAGREB 12.30: Reproducirana glasba. — 17.30: Glasbeni program za deco. — 20.30: Koncert operne glasbe. — BEOGRAD 12.40: Koncert radio-orkestra. — 18: Koncert radio-orkestra. — 20.30: Pevski večer. — 21.30: Veseloigra. — 21.55: Poročila. — 22.10: Koncert lahke godbe. — PRAGA 12.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Koncert godbe na pihalo. — 19.45: Viofinski koncert. — 20: Zabaven večer. — 22.20: Koncert iz Brna. — 23: Godba za ples. — BRNO: 16.30: Popoldanski koncert. — 17.30: Petje. — 19.05: Koncert godbe na pihalo. — 22.20: Koncert lahke godbe. — 23: Prenos in Prage. — VARŠAVA 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 18: Koncert orkestra. — 17.40: Sonate. — 20: Veseloigra. — Poljudni koncert orkestra. — BERLIN 19: Koncert pianiske glasbe. — 20: Kabaretni program. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.15: Popoldanski koncert. — 20: Prenos programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.35: Skladbe avstrijskih kompozitov. — 20.05: Zabaven večer. — Lahka godba in ples. — STUTTGART 17: Popoldanski koncert. — 20: Operni večer. — 21.30: Mešni program. — 23: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 17.40: Koncert kvarteta. — 20.15: Odslovi iz pantomim madžarskih skladateljev. — Koncert ciganske kapele. — London 20.30: Orkestralni koncert. — 23.35: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Vokalni in instrumentalni koncert. — STOCKHOLM 19: Kabaretni program. — 20.15: Klavirski koncert. — 21.45: Starejša in moderna godba za ples.

Pismo iz Julijske Krajine

Trst, 6. oktobra. 500 azilov za predšolsko dečo bi radi otvorili fašisti po raznih krajih ob meji. V tržaški, gorški, pulski in reški provinci je od 600 samo 150 krajev z azili. Trebalo bi jih torej še 450. Vooštevanju pa je še 50 azilov. Torej skupno 500. Fašističnim listom ne gre v glavo, da govorijo prebivalci ob Nadžiji in Režiji še vedno svoje slovensko narečje. «Težka je naloga ljudske šole, kjer otroci ne razumejo italijanske.» Zato zahtevajo otvoritev azilov za slovensko dečo 3 do 6 let, da se priučijo italijanske jezik pred vstopom v ljudsko šolo. Apelirajo za pomoč na občine, deželne gospodarske svete, na «Italo Redento», zlasti pa na vlado, ki naj bi dala v raznarodovalne svrhe velike vsote na razpolago.

Češkoslovaški generalni konzul dr. Edward Machaty je zapustil Trst, kjer je deloval od leta 1922. Dr. Machaty je premeščen v Buenos Aires. Njegov naslednik v Trstu bo ministrski svetnik inž. Krbec.

Izpitni iz italijanske za drugorodno učitelstvo so se vršili koncem septembra v Trstu. Od 23 jih je napravilo 22. Učitelja sta samo dva, 21 je učiteljic, med njimi 5 šolskih sester. Za pismeno preizkušnjo so dobili temo: «Italija v svetovni vojni».

Profesor E. Ciubelli (Cubelli), ki je vodil več let gimnazij v Opattiju, je premeščen v Pisto kot ravnatelj tamonjske gimnazije, na opatijsko pa je prišel reznikolo prof. Vivio. Pri otvoritvi šolskega leta je imel pred zastopniki oblasti, občinstvom in dijaki dolg nagovor, v katerem je izrazil, da sedanji šolski nauk ni več oni iz predfašistične dobe, ki se je omejeval na to, da je učil pravila, marveč je pouk, ki hoče izoblikovati prave moške, čiste bodoče državljane, ki bodo izučeni in udani državi. Sedanja pouk vcepja mladini tri velike principe fašizma: oblast, red in pravico in oglašlja v njo sveži smisel življenja. Iz fašistične šole izidejo lepe vrste bodočih voditeljev, ki privedejo slavo Italije do najvišjih ciljev...

Meseca julija 1916 je ob neugodnem vremenu obtičala na nekem otoku 24 milj od Pule italijanska podmornica «Pulino», kateri je poveljeval kapitan Nazario Sauro. Posadko so Avstrijci rešili in ujeli. Istran kapitan Sauro je bil usmrčen. Avstrijske oblasti so hotele podmornico takoj spraviti v Pulo, pa jim ni uspelo. Ko so jo potegnili z otoka, so popokale verige in podmornica se je potopila. Koncem letošnjega septembra so Italijani dvignili podmornico iz vode in jo vlekli v svečano razpoloženo Pulo. Ko so bili že skoro na cilju, so popokale kletke vezi in plavalni most je bil močno poškodovan. Podmornica se je potopila 30 m globoko. Nabava novih vezi in vse potrebne poprave so preračunane na 250.000 lir. Kadar se te izvršijo, bo mogoče misliti na dvig Saurove podmornice iz morja pred Pulo. Italijani mislijo, da hrani podmornica kake posebne dokumente.

Opattija je imela v predvojnem času močan in izbran kontingent gostov iz srednje in severne Evrone. Kar se je po vojni storilo za zonetno privabljenje zalednih turistov na Kvarnersko rivijero, je skoro izključno delo skromnih sil Opattije same. To ugotovljajo fašistični tisk z opozoritvijo, da bi velika podpora, katere Opattija sedaj potrebuje, koristila celi Italiji, kajti Opattija tvori za tuica prvo turistično postajo, s katere krene v Benetke in od tam dalje na jug... Da bi poziv za nujno pomoč Opattiji kaj zarezal, straši «Piccolo», reznikole z ogromno-jugoslovensko turistično propagando.

Izvršeno je imenovanje velikega števila provizoričnih učiteljev. Med njimi čitamo tudi slovenske priimke: Bizjak, Kristan, Pirjevec, Svab, Troha, Šinigoj, Korošec. Dne 13. septembra 1923 je streljal 43letni Fran Kodrič na Reki na fašiste, ki so ga zasledovali, in smrtno zadel Stefana Kajfeža. Kodrič je bil pristaša Zanellove stranke. Služboval je pri mestnem računskem uradu, iz katerega je izstopil z odpravnino. Pozneje se je pobotal s fašisti in zopet vstopil v službo. Oni dan so se v baru pogovarjali fašisti o Zanellovih pristaših in omenjali so tudi Kodriča, da ne drži dane besede, ter vpraševali, ali je vrnil odpravnino 20.000 lir, ko je bil znova nameščen? Tu se je pojavil Kodrič. Zahtevali so, da se prične z njimi razgovarjati, česar Kodrič ni hotel. Odsel je nakloma. Šli so za njim in ga nadlegovali, da naj počaka, da se s njimi porazgovorijo. Kodrič je odgovoril s strel iz revolverja. Kajfež je padel nezavesten na tla in kmalu potem izdihnil. Kodrič je pobegnil čez mejo. Dne 4. t. m. se je vršila pred poroto v Trstu, pa z izključivito ljudskih sodnikov, razprava proti Kodriču. Jugoslovanska oblast ga ni izročila, ker je šlo za političen delikt. Kodrič je obsojen in contumaciam na 25 let in 6 mesecev zopora.

Zadnja leta se je beračenje v tržaškem mestu strašno razpaslo. Dobrodelni kongregaciji se je posrečilo, da je otvorila lani zavetišče za berače. Na dan je bilo povprečno 61 zavetiščanikov, letos je število preseglo sto in pritisk je vedno večji. Stroški so znatni. Kongregacija apelira na javnost, da naj jo podpre v prizadevanju za odpravo beračenja, kajti ako poldejo sredstva, bo mesto znova preplavljeno z berači kakor v preteklih letih.

Dopisi

ZIDANI MOST. V Loki je izbruhnila epidemija «ošpice». Nad polovico šolarjev ne obiskuje šole. Uoamo, da bo bolezen kmalu lokalizirana, kajti v našem zdravem kraju je epidemija nekaj redkega. — V nedeljo se je poročil v Ljubljani g. Milivoj Prvanovič, prometni uradnik v Zidanem mostu, z gospodnjo Anico Kos, poštno uradnico v Zidanem mostu. Vrlemu Sokolu in Sokolici želimo prav obilo sreče. — Naše gasilno društvo je priredilo v nedeljo v dvorani g. Juvanciča vinski trgatav, ki je bila prav dobro posečena. Naši gasilci, vsi v narodni noši, so poprej inscenirali povorko. Najbolj originalen je bil kot župan g. Franjo Cvetko. — V Velikih Štirah se je poročil gosp. Franjo Šober, uradnik drž. železnice v Zidanem mostu, z gospodnjo Anico Selič, hčerko gostilničarja in posestnika g. Jaka Seliča v Vel. Štirah. Želimo novoporočencema obilo sreče.

KONJISKA DOLINA. Odkar ima g. Zelenka zopet odprto tovarno na Zbelovem, se je naše «Pevsko in tamburško društvo Dravinja» zopet poživel, ker je zopet nekaj delavcev prišlo nazaj, ki so bili prej razkropljeni po raznih krajih. Tamburšiči prav pridno vadijo, imajo prav lepe uspehe, katerih bomo deležni dne 13. t. m., ko priredi omenjeno društvo vinski trgatav s srečolovom, plesom, komičnimi prizori itd. Vse sosedje prav vljudno vabimo k tej prireditvi, ker moramo nakupiti večje število knjig za knjižnico, ki se je preselila v Loče in bo poslovala vsako nedeljo od 11. do 12. v šoli. — Zveze z vlakci k tej veselici so prav ugodne s Konjicami in Poljanami. Zavedni krogi, podpirajte nas, tudi mi vas bomo podpirali. — O zadnjem vplomu v trgovino g. Flecka še ni nobenih sledi. Našel se je naknadno svilen robc, katerega so vlomilci izgubili na begu. Priprčani pa smo, da so šle sledi vse proti Zagrebu. — Naši kmetovalci so letos prodali obilo sadja, posebno jabolk. Vozili so sadje v Poljčane, le žal, da so enkrat prav pošteno naselili nekemu prekupčevalcu, ki jih je pustil čakati čez tri dni in so bili primorani, prodati jabolka za vsako ceno na licu mesta. Takega prekupčevalca bi bilo treba prav pošteno prijeti, ker naš kmet komaj čaka, da vsaj nekaj proda in krije visoke davke. — Vinska trgatav se je začela. Mošt je prav slaček, skoro tak kakor leta 1917, le manj ga je, ker je trta v hudi zimi precej pozlebla. Vreme za trgatav je bilo prav ugodno.

Sokol

Jezdni odsek ljubljanskih Sokolov, va bi brate jezdec, ki se udeležijo povorki in odkritja spomenika »Velikemu Napoleonu« na konjih, da se javijo do sobote popoldne pri br. Milanu Sterlekarju, telefon 2016. — Načelnik.

Sokolsko lutkovo gledališče na Taboru je priredilo preteklo nedeljo svojo prvo predstavo v letošnji seziji. Predstava se je vršila na novem odru v levi gorenji dvorani ob sodelovanju salonskega orkestra Sokola I. Voditelju gledališča, br. Zidarču, se je posrečilo, pridobiti za svojo stvar dokaj novih moči, ki so se vsestransko potrudile, da je veseloigra »Gašperček išče stanovanjec« dobro izpadla. Opazili smo steer tu pa tam še gotove manjše hibe, toda marljivost in skrbna priprava boista tudi tukaj odpomogla. Zlasti bi bilo želeli, da vsi igralci posvetijo lutkam in njihovim gibom večjo pozornost, ker z živimi gestami celotna igra mnogo pridobi. Obhodovali smo tudi zelo primerne čedne kulise, delo slikarja br. Skružnega ml. Da je vesela vsebina igre, pa tudi sodelovanje orkestra prireditve povzdignilo, je razumljivo. Edino obisk ni bil vedel lepega vremena prevlelik, vendar pa upamo, da bo drugič bolj. — Kakor zveemo, pripravljajo sokolaki lutkovi oder celo vrsto predstav, tako da bodo imeli naši malčki prav lepo razvedrilo vsako nedeljsko popoldne. V nedeljo, 18. t. m. se ob pol 16. ponovi pozet igra »Gašperček išče stanovanjec«. Priporočamo vsem prijateljem, da obiščejo predstavo z njihovo mladino. Vstopnine ni, prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

Iz celjske Sokolske župe. Župne telne se bodo vršile v nedeljo 13. t. m. ob 8. za člane v Sokolskem domu v Gaberju, za članice pa v telovadnici celjskega Sokola

v mestni osnovni šoli. Rok za prijave k tekmi je potekel 10. oktobra. Mnogo društev, od katerih zanesljivo pričakujemo, da bodo odposlala k tekmi svojo vrsto. Je na prijave kratkoma pozabilo. Navzlic temu se nadejamo, da bo udeležba na tekmi glede na število včlanjenih društev zadovoljiva. — Zbor društvenih načelnikov in načelnic bo v nedeljo 20. t. m. ob 8. v telovadnici celjskega Sokola. Spored: 1. čitanje zapisnika zadnje seje; 2. poročilo o župnem zletu in župni tekmi; 3. župni tečaj; 4. priprave za II. jugoslovenski vsesokolski zlet v Beogradu; 5. slučajnosti. Zletna doba je minila. Pričeti je treba zopet z marljivim delom v telovadnicah, to zimo tem bolj, ker nas čaka prihodnje leto velike naloge. Župni prednjaški zbor mora o tem temeljito razpravljati, priti mora z raznimi nasveti, da bo delo v edinicah olajšano in da javni nastopi in druge sokolske prireditve prihodnje leto celjske župe ne najdejo nepravilne. Zato je udeležba vseh društvenih načelnikov in načelnic dolžnost.

Sokolski dom v Štepanju vasi pod streho. Preteklo nedeljo je imelo sokolsko društvo v Štepanju vasi tih ali za celo društveno delovanje pomemben praznik. Letos v poletju započeti Sokolski dom je dobil v nedeljo svoj krov, nakar se bodo sedaj v letošnji krasni jeseni dovršila še vsa ona dela, ki so potrebna, da bo dom kmalu uporaben za društvene svrhe. Po pospešenem delu je upati, da bo eredi novembra lahko oddan evomemu namenu.

Češkoslovaško Sokolstvo se je udeležilo proslave 1000 letnice sv. Vavclava v Pragi v petek, 28. septembra ob močnja deputacijah iz vseh petero praških žup v skupnem številu 1200 članov. 300 članic, 200 naraščanikov in 400 naraščanic v slavostnem kroju, skupno torej 2300 oseb s 17 prapori in zastavo ČOS. Poljsko Sokolstvo pa je zastopal njeza starosta br. Adam Zamoyški Sokolstvo je prisostvovalo edino oficijelno proslavi na Vavclavskem namesti. ostalih obhodov in slovesnosti se ni udeležilo.

Pozor! Pozor!

Roman

zabavni tednik izide v soboto

Norbert graf Paumgarten

Hohenchwangau

Ada Paumgarten, roj. Stajer

poročena.

Ljubljana, 10. oktobra 1929.

Kupujte pri trvdkah ki inserirajo v našem listu!

Vsestransko trgovsko naobražen uradnik

sedaj disponent v še neodpovedani službi v večjem mlinskem pod. u. v Bački, večš knjigovodja, perfekten bilancist, samostojen korespondent v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem in deloma italijanskem jeziku, rutiniran kalkulant z dolgoletno prakso in dobrimi referencami išče službo v Sloveniji, po možnosti v Ljubljani ali bližnji okolici. — Cenjene pombde pod »Zanesljiv in vesten« na ogl. oddelek »Jutra«.

Štev. 28.249.

12418

RAZGLAS O LICITACIJI.

Razpisujem za adaptacijo žrebčarne na Selu prvo javno pismeno ofertno licitacijo zidarskih, mizarških, vodovodnoinstalacijskih, pečarskih in elektroinstalacijskih del.

Licitacija se vrši dne 18. oktobra 1929 ob 11. uri popoldne v prostorih gradbenega oddelka, Gosposka ulica 15.-I. Tam so na razpolago med uradnimi urami vsi ofertni pripomočki.

Podrobnosti razpisa so razvidne na razglasni deski gradbenega oddelka.

Ljubljana, dne 9. oktobra 1929.

Komisar oblastne samoupravne ljubljanske oblasti

Dr. M. NATLAČEN, s. r.

Pogrebni zavod J. Gajšek.

12429

Zalostnim srcem naznanjamo v svojem in v imenu svojih otrok, da je naša ljubljena soproga in dobra mamica, gospa

Josipina Zakrajšek roj. Verce

učiteljica v pokouju

dne 9. oktobra 1929., previdna s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo dne 11. oktobra 1929. ob 1/2. uri iz mrtvaške veže splošne bolnice k Sv. Križu.

Ljubljana—Bijatna Brezovica, dne 10. okt. 1929.

Josip Zakrajšek, soprog in ostali sorodniki.

Zastopnika

za Slovenijo, ki redno poseča trgovce s specarijskim in kolonijalnim blagom, sprejememo. Ponudbe na KONZUM d. d. za promet s robom, ZAGREB, Vrhovčeva ulica št. 9.

11424

Oglas.

Uprava Državnih Monopola ovim razpisuje prvo ofertalnu licitacijo za podizanje duvanskega magacina, administrativne zgrade i dr. u Radovištu.

Ukupna predračunska suma iznosi 4.372.743,04 Din.

Licitacija će se održati na dan 5. novembra tek. god. u 11 časova pre podne u kancelariji Uprave Državnih Monopola.

Svaki licitant polaže na dan licitacije najdalje do 10. časova pre podne Depozitno Blagajni Uprave Državnih Monopola kauciju u iznosu od 219.000 Din.

Planovi, predračuni i opšti uslovi mogu se videti svakog radnog dana u kancelariji Tehničkog Odsaka Uprave Monopola.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja I. M. Br. 15.896. 12265

ZASTOPNIKA za BOSNO

Slovenska tovarna išče za svojega že več let delujočega in najbolje uvedenega zastopnika še eno tovarno, ki bi rada plasirala svoje izdelke v Bosni v svrhu skupne prodaje in večje rentabilnosti potovanja. Ponudbe na oglašni oddelek »Jutra« pod značko »Bosna«.

12371

Šimon Kerhlanko

v 69. letu svoje starosti. Pogreb se vrši v petek, dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice okoliškega pokopa išča.

Pozrtvovalnemu uslužbenecu ohranimo zvest spomin.

Celje, 9. oktobra 1929.

Franciška Karba

soproga poštnega zvančičnika

dne 10 oktobra ob 1. uri sstrel, po kratki močni bolezn, previdna s tolažili sv. vere preselila v boljše življenje.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši danes, dne 11. oktobra ob 3. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 11. oktobra 1929.

Franc Karba, soprog; Drago sin; Sabina, hčerka in ostali sorodniki.

Zahvala.

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega

Franceta

so nas ganili številni izrazi iskrenega sočutja ter nam lajšali s tem našo veliko bol.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nas tolažili v tej globoki žalosti, ter v tako mnogobrojnem številu spremili nepozabnega na njegovi zadnji poti ter obsuli krsto s krasnimi vencii in cvetjem.

Posebno zahvalo šefu ter tovarišem tvrdke Schneider & Verovšek, nadalje vsem drugim stanovskim tovarišem kakor tudi članom »ASK Primorje« za izkazano pozornost, ter vsem pevcem za ganljive žalostinke.

Globoko žalujoča rodbina

ŠRAMEL.

Najpopolnejši in najcenejši aparat za množenje, poslednji uspeh nemške industrije. Muldor Co., Beograd, Obiljež venac br. 35. Telef. 33-01. 201a

L. MIKUŠ

Mestni trg št. 15

Tvorilca držnikov, zaloga sprohajalnih — pačo —

Oglas.

Uprava Državnih Monopola ovim razpisuje prvo ofertalnu licitacijo za podizanje duvanskega magacina, administrativne zgrade i dr. u Strumici.

Ukupna predračunska suma iznosi 4.929.364 Din 19 para.

Licitacija će se održati na dan 6. novembra t. g. u 11 časova pre podne u kancelariji Uprave Državnih Monopola.

Svaki licitant polaže na dan licitacije najdalje do 10 časova pre podne Depozitno Blagajni Uprave Državnih Monopola kauciju u iznosu od 247.000 Din.

Planovi, predračuni i opšti uslovi mogu se videti svakog radnog dana u kancelariji Tehničkog Odsaka Uprave Monopola.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja I. M. Br. 15.983. 12258

